
**Zápis z 34. schůze představenstva České advokátní komory (ČAK),
která se konala dne 11. ledna 2021 online prostřednictvím videokonference**

11. ledna 2021

PŘÍTOMNI:

JUDr. Vladimír Jirousek	Mgr. Kamil Blažek	JUDr. Petr Čáp
JUDr. Radim Miketa	JUDr. Petr Toman, LL.M.	JUDr. Irena Schejbalová
JUDr. Monika Novotná	JUDr. Jiří Všečetka	PhDr. Iva Chaloupková
Mgr. Robert Němec	JUDr. Karel Brückler	JUDr. Eva Indruchová
JUDr. Tomáš Sokol	JUDr. Tomáš Herblich	JUDr. Johan Justoň
JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb.	JUDr. Bohuslav Sedlatý	Mgr. Miroslava Sedláčková
JUDr. Antonín Mokrý		
JUDr. Petr Poledník		
JUDr. František Smejkal		
JUDr. Lenka Vidovičová		
JUDr. Michal Žižlavský		

OMLUVENI:

Mgr. Tomáš Matějovský
Mgr. Daniel Míka
JUDr. Jan Mikš

Předseda ČAK zahájil tuto schůzi ve 13.00 hodin, přivítal přihlášené a přistoupil k projednávání jednotlivých bodů jejího programu.

1) Kontrola úkolů dle zápisu z 33. schůze představenstva (JUDr. Jirousek, JUDr. Čáp)

K bodu 5a) - 1a), 7b) předchozích zápisů: Dle informace Mgr. Vráblikové stanovisko Ústavu státu a práva k problematice poplatků (Finanční analytický úřad/ČAK) ještě zpracováno není, věc má k vyřízení JUDr. Bárta, s nímž je Mgr. Vrábliková v kontaktu.

K bodu 5a) - 4c) předchozích zápisů: Analýza integrace systému CISCO Webex má být ze strany KONICA Minolta provedena a odevzdána do konce ledna 2021.

K bodu 5a) - 6e) předchozích zápisů: Předseda sděluje, že JUDr. Tejcovi oznámil zástupce ČAK pro projednání problematiky novelizace režimu škodních nároků uplatňovaných vůči Ministerstvu spravedlnosti (MŠp) (včetně úpravy stávajících formulářů). JUDr. Tejc vzal jména zástupců ČAK na vědomí s tím, že v průběhu února 2021 by se mělo konat první jednání na dané téma, k němuž zástupce ČAK samozřejmě pozve.

K bodu 5b): Předseda podal informaci o rozhodování komise pověřené představenstvem o žádostech advokátů o poskytnutí sociálního příspěvku nebo půjčky ze sociálního fondu ČAK.

K bodu 6f): Velká novela soudního řádu správního (s.ř.s.) - předseda informuje, že zítra má jednání s předsedou Nejvyššího správního soudu (NSS) JUDr. Mazancem právě ohledně novely s.ř.s. O výsledku jednání bude představenstvo informovat.

K bodu 7a): JUDr. Maisner sděluje, že s ohledem na nouzový stav k jednání v Brně nedošlo a s proděkanem se pokusí projednat celou záležitost online.

K bodu 11b): JUDr. Mokřý informuje představenstvo, že v intencích zadání přijatých na minulé schůzi byl zpracován a odeslán dopis ČAK s tím, že se požaduje jednak zpřesnění programu a jednak konkretizace pravidel členství ve Fóru advokátních komor. Doposud na dopis nebylo odpovězeno, ihned po přijetí odpovědi bude věc předložena k finálnímu rozhodnutí představenstva.

K bodu 11e): ČAK své stanovisko v souvislosti s tzv. naplňováním akčního plánu proti praní špinavých peněz AML (superorgán Evropské unie (EU) apod.) zaslala jak MŠp tak Ministerstvu financí (MF). Stanovisko bylo též zveřejněno v Advokátním deníku.

K bodu 12b): Distanční soudní jednání: Předseda sděluje, že jej JUDr. Novák informoval o práci Microsoftu na základě objednávky ze strany MŠp. K tomu JUDr. Sokol dodává, že, pokud ví, existuje už relativně jasný časový harmonogram s tím, že na přípravě celého projektu se pracuje a spěchá se na jeho finalizaci. Bude třeba, aby se k diskusi připojila ČAK, aby sledovala koncipování pravidel a na těch se spolupodílela. V současné chvíli je kritický právě harmonogram projektu a jeho znalost. Bylo dohodnuto, že JUDr. Maisner a JUDr. Mokřý projednají věc s JUDr. Novákem a dohodnou postup za ČAK, o kterém budou členy představenstva průběžně informovat.

K bodu 12c): Předseda informuje, že ministryni spravedlnosti zaslal návrhy na jmenování zkušebních komisařů tak, jak tyto byly schváleny představenstvem.

K bodu 12k): Konstatuje se, že JUDr. Sokol připravil rozbor problematiky prohlídek prostor, v nichž je vykonávána advokacie. Předseda na základě tohoto rozboru a přehledu jednotlivých případů zpracovaných JUDr. Schejbalovou zaslal dopis policejnímu prezidentovi se žádostí o sdělení, zda má Policie ČR nějaký interní předpis ohledně metodiky postupu při těchto prohlídkách, přitom tento dopis -viz bod 6a) dnešního programu- byl zaslán na vědomí též JUDr. Zemanovi, JUDr. Bradáčové a JUDr. Ištvanovi.

2) Sněm 2021

Předseda odkázal na vstupní návrh programu 8. sněmu, který, bude-li to možné, by se měl konat 22. října 2021 s tím, aby se k tomuto vstupnímu návrhu všichni členové představenstva vyjádřili do konce ledna 2021. PhDr. Chaloupková k tomu sděluje, že zajistila i náhradní termín, a to 17. prosince 2021.

V návaznosti na přípravu sněmu proběhla obsírná diskuse ohledně možných opatření, která budou reflektovat případnou nemožnost konání sněmu v intencích zákona o advokacii a stavovských předpisů. JUDr. Toman zdůraznil, že je třeba s takovou situací počítat a navrhuje, aby se probíraly veškeré možnosti ohledně konání sněmu, a to jak možnosti legislativní, tak možnosti související s potřebným zázemím. V té souvislosti JUDr. Němec navrhuje provést analýzu případných legislativních změn, jež by bylo nutné prosadit za účelem realizace sněmu. JUDr. Maisner připomíná, že na toto téma zpracoval článek s rozбором všech možných forem sněmu, s upozorněním na rizika těch kterých řešení. Zdůrazňuje, že jiná forma sněmu než na prezenčním principu by vyžadovala zásadní legislativní změny, které jsou pro 8. sněm ČAK prakticky nerealizovatelné. Nešlo by toliko o nějakou jednoduchou technickou novelu, ale soubor velkých legislativních změn. JUDr. Mokrý s JUDr. Maisnerem souhlasí a taktéž má za to, že provedení zásadních legislativních změn je v rámci současné situace a během letošního roku nemožné. Předseda připomíná, že na vzniklou situaci pamatoval v tom smyslu, že s ministryní spravedlnosti předjednal možné řešení prolongace funkčních období členů volených orgánů ČAK obdobně jako stanovil zákon č. 191/2020 Sb.. K celé diskusi se připojil tajemník, který odkazuje na usnesení vlády č. 1375, jehož článek III., odst. 3 umožňuje jednání takových orgánů, jež je ze zákona povinné (např. jednání Poslanecké sněmovny Parlamentu (PSP) ČR apod.). JUDr. Sokol na závěr této diskuse uvádí, že ohledně všech záležitostí, jež se týkají sněmu a jeho konání, všech možných (v rámci roku realizovatelných) legislativních změnách apod. je třeba jednat zcela transparentně a o dané diskusi náležitě informovat advokátní stav. S tímto souhlasí všichni členové představenstva, jsou si vědomi závažnosti dané situace, přitom své návrhy budou sdělovat v reflexi na současnou situaci průběžně tak, aby o nich mohlo být včas na jednáních představenstva diskutováno. JUDr. Němec ještě uvádí, že pokud hovořil o případných legislativních změnách, pak právní úpravu prolongující funkční období v rozsahu cca 3 měsíců po skončení nouzového stavu, resp. takových vládních opatření, jež by znemožňovala sněm, považuje za nezbytnou.

Na závěr této diskuse předseda požaduje, aby případné návrhy ze strany členů představenstva ohledně konání sněmu byly zpracovány tak, aby mohly být opětovně diskutovány na únorové schůzi představenstva.

Představenstvo vzalo na vědomí, že původně zvažovaný náhradní termín sněmu situovaný na září 2021 byl zrušen, přičemž kromě primárního termínu (22. říjen 2021) bere na vědomí i případný náhradní termín konání sněmu, tj. 17. prosinec 2021.

NEVEŘEJNÁ ČÁST

KONEC NEVEŘEJNÉ ČÁSTI

3) Legislativa (JUDr. Jirousek, JUDr. Justoň)

3a) Advokát jako kolizní opatrovník nezletilého dítěte - rozbor

Představenstvo vzalo na vědomí materiál zpracovaný Odborem vnější a vnitřní legislativy ČAK (LO) na téma „Advokát v postavení opatrovníka nezletilého dítěte dle § 469 zákona o zvláštních řízeních soudních, přitom souhlasí se závěrem, který je v materiálu vymezen. Rozbor je přílohou součástí na konci tohoto zápisu.

3b) Veřejná konzultace MF ČR k revizi zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi

Představenstvo vzalo na vědomí stanovisko ČAK zpracované LO k případné revizi institutu finančního arbitra, a to k účelům tzv. veřejné konzultace MF ČR. K tomu JUDr. Němec uvádí, že by ještě k danému stanovisku připojil určité připomínky s tím, že tyto zpracuje do 13. ledna, projedná s JUDr. Justoňem finální znění stanoviska a toto bude následně zasláno MF ČR. Stávající znění stanoviska k revizi zákona o finančním arbitrovi je přílohou součástí na konci tohoto zápisu.

3c) Novelizace advokátního kárného řádu k AML

Předseda seznámil členy představenstva s návrhem JUDr. Sedlatého, JUDr. Herblicha a Mgr. Vráblikové, aby dané téma bylo projednáváno až na březnovém zasedání s tím, že připraví jednak návrh postupu, jednak návrh novelizace advokátního kárného řádu v intencích požadavků aktuálního znění zákona o AML. V návaznosti na tento návrh představenstvo rozhodlo tak, že tato věc bude projednána na březnové schůzi představenstva.

3d) Stanovisko ČAK k novele insolvenčního zákona

JUDr. Žižlavský předložil návrh stanoviska ČAK k návrhu novely insolvenčního zákona projednávanému Poslaneckou sněmovnou jako sněmovní tisk 1073. JUDr. Žižlavský zdůraznil, že daná novela je prováděna v rozporu s hlavním cílem sledovaným směrnicí Evropského parlamentu (EP) a Rady EU 2019/1023, kterým je podpora podnikání. Plošné zkrácení oddlužení spotřebitelů z 5 na 3 roky vidí jako absolutně nepřijatelné, přitom zdůrazňuje, že danou věc konzultoval s různými subjekty, mimo jiné i subjekty zastupujícími věřitele atd. Má za to, že jde o ohrožení financování procesu administrace oddlužení atd. V dalším odkazuje na písemně zpracované stanovisko a jeho obsáhlé odůvodnění, když toto bylo projednáno pracovní

skupinou Sekce pro insolvenční právo ČAK. Tuto skutečnost potvrzuje též JUDr. Vidovičová, která se s obsahem stanoviska zcela ztotožňuje. JUDr. Němec má za to, že jde o velmi dobře zpracovaný materiál a hlasování o něm by neodkládal. Jelikož jiné návrhy nejsou, nechal předseda o návrhu stanoviska ČAK k návrhu novely insolvenčního zákona hlasovat:

PRO: 10   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

PhDr. Chaloupkové se ukládá, aby stanovisko bylo zveřejněno na webových stránkách ČAK a v Advokátním deníku (AD). LO se ukládá, aby spolu s předsedou zajistili odeslání stanoviska v rámci projednání sněmovního tisku 1073.

3d) Informace o připomínkových řízeních

Představenstvo bere informace o připomínkových řízeních na vědomí.

3e) Informace o jednání Legislativní rady vlády (LRV)

Představenstvo bere na vědomí informaci o jednání LRV.

4) Matrika (JUDr. Miketa)

4a) Statistika advokátů a advokátních koncipientů

Představenstvo bere na vědomí Přehled počtu advokátů a advokátních koncipientů ke 4. lednu 2021, který je přílohou součástí na konci tohoto zápisu.

4b) Oznámení o ztrátě knih o prohlášení pravosti podpisu

NEVEŘEJNÁ ČÁST

KONEC NEVEŘEJNÉ ČÁSTI

5) Mezinárodní odbor (JUDr. Mokrý, JUDr. Indruchová)

5a) Memorandum o spolupráci – Bar Council of England and Wales

Představenstvo vzalo na vědomí veškeré informace související jednak s návrhem Memoranda ČAK/Bar Council of England and Wales, jednak informace týkající se zařazení JUDr. Mokrého na rezervní seznam členů Rozhodčího tribunálu kompetentního řešit problematiku související s vystoupením Velké Británie z EU. Poté, co JUDr. Mokrý vysvětlil určité pasáže předkládaného návrhu, a mimo jiné zdůraznil, že v souvislosti s Memorandem, jež je přílohou součástí na konci tohoto zápisu, není třeba přijímat žádné změny, ať již ve vnějších

či vnitřních stavovských předpisech, nechal předseda hlasovat o schválení návrhu Memoranda, a to s tímto výsledkem:

PRO: 11   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

5b) Shrnutí činnosti bruselské zástupkyně a Aktuality EU za prosinec 2020

Představenstvo vzalo na vědomí zprávu bruselské zástupkyně ČAK o činnosti v prosinci 2020, přitom zpráva je přílohovou součástí na konci tohoto zápisu. Představenstvo vzalo na vědomí zpracované Aktuality z EU, přitom se zaměřilo zejména na aktualizaci materiálu Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) „Otázky a odpovědi pro advokáty 2020“ a na materiál týkající se návrhu Evropské komise ohledně nových pravidel pro digitální platformy. Po diskusi bylo usneseno, že Odbor mezinárodních vztahů ČAK (MEZ) a JUDr. Mokří zajistí písemnou informaci o aktualizaci materiálu ESLP s tím, že zároveň bude prostřednictvím AD atd. připomenuto, že příručka Rady evropských advokátních komor (CCBE) na dané téma byla přeložena do češtiny a je vhodné, aby se s ní advokáti seznámili. Ohledně návrhu nových pravidel pro digitální platformy JUDr. Maisner sděluje, že tuto problematiku spolu s JUDr. Novákem sledují. Je si vědom toho, že materiál je obsáhlý a složitý, ale zvaží přípravu určité informace o podstatných věcech, jež se daných pravidel týkají. Aktuality zpracované stálým zastoupením ČAK v Bruselu jsou přílohovou součástí tohoto zápisu.

Odboru vnějších vztahů se ukládá, aby rozsudek ve věci islandských advokátů zveřejnili v AD.

5c) Zveřejňování judikátů ESLP a Soudního dvora Evropské unie (SDEU)

Předseda připomněl diskusi ohledně zveřejňování judikátů v návaznosti na žádost MEZ o stanovení konkrétních postupů v dané problematice pro budoucnost. Předseda má za to, že věc bude vhodné projednat v rámci ústní diskuse členů představenstva, byť sám se hlásí pro zveřejňování všech judikátů týkajících se advokátů a advokátní činnosti, ať již judikátů ESLP či judikátů SD EU.

6) Různé

6a) Ustanovování zástupců ČAK při prohlídkách jiných prostor – dopis policejnímu prezidentovi a státním zástupcům (JUDr. Jirousek, JUDr. Sokol)

JUDr. Sokol zpracoval rozbor problematiky prohlídek prostor, v nichž je vykonávána advokacie, z pohledu zákonem předepsané účasti zástupce ČAK. Na základě tohoto rozboru zpracoval předseda dopis, který byl zaslán Policejnímu prezidentovi a na vědomí JUDr. Zemanovi, JUDr. Bradáčové a JUDr. Ištvanovi (dopis je přílohovou součástí na konci tohoto zápisu). Do dopisu byly jako příklady z poslední doby zahrnuty tři případy domovních prohlídek, o nichž byla ČAK uvědoměna až po jejich zahájení. Policejní prezident byl požádán, aby sdělil, zda pro postup ve vztahu k ČAK ze strany orgánů činných v trestním řízení existuje

nějaký interní pokyn, a pokud ano, aby s ním byla ČAK seznámena. Pokud nikoli, pak předseda za ČAK navrhl, aby se uskutečnilo společné jednání zainteresovaných stran, jehož cílem by mělo být koncipování režimu určitého oboustranně přijatelného postupu. Nad rámec uvedeného předseda informuje představenstvo o tom, že zítra bude v Brně jednat s nejvyšším státním zástupcem JUDr. Zemanem právě na téma dané problematiky.

6b) Taláry – Blažek Praha a.s. (JUDr. Jirousek, JUDr. Čáp)

Předseda informoval představenstvo o jednání se zástupcem firmy Blažek Praha a.s., zároveň spolu s tajemníkem sledují průběh insolvenčního řízení. Po diskusi bylo dohodnuto, že celou záležitost bude za představenstvo sledovat JUDr. Žižlavský, přitom jednání o postupu proběhne příští úterý na ČAK. PhDr. Chaloupková vzala na vědomí, že veřejné informace o stavu věci musí být odsouhlaseny JUDr. Žižlavským.

6c) Ustanovování advokátů jako opatrovníků v řízeních o vyslovení přípustnosti převzetí a dalším držení ve zdravotním ústavu (JUDr. Jirousek, JUDr. Čáp)

Představenstvo vzalo na vědomí oznámení Mgr. Vítězslava Dohnala ohledně ustanovování advokátů jako opatrovníků a současně též vyjádření JUDr. Nespaly po projednání věci ve Výboru pro odbornou činnost a ochranu zájmů advokátů (VOPOZA). Představenstvo souhlasí s tím, aby tajemník vyžádal stanovisko předsedy Obvodního soudu pro Prahu 8 ohledně předmětných řízení a ustanovování advokátů s tím, že na základě tohoto stanoviska přijme představenstvo rozhodnutí o případném dalším postupu.

6d) Návrh redakční rady Advokátního deníku (JUDr. Toman, PhDr. Chaloupková)

Představenstvo se seznámilo s materiálem „Redakční rada Advokátního deníku“, a to včetně příloh (Etický kodex; záhlaví rubrik AD) a projednalo otázku obsazení Redakční rady AD. Ta byla navržena v tomto obsazení: předseda Redakční rady JUDr. Toman, členové Redakční rady předseda ČAK, tajemník JUDr. Čáp, PhDr. Chaloupková, JUDr. Kovářová, a dále – na základě vzešlých návrhů – JUDr. Němec a JUDr. Žižlavský.

Po projednání předmětného materiálu nechal předseda o návrhu na zřízení Redakční rady AD a o tom, aby ji tvořilo sedm členů uvedených v předchozím odstavci tohoto bodu zápisu, hlasovat s tímto výsledkem:

PRO: 10   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

Poté, co představenstvo rozhodlo o zřízení Redakční rady AD, předložil JUDr. Toman návrh obsažený v části III. materiálu, který se vztahuje k usnesení představenstva z 15. 10. 2009, 9. 2. 2010 a 14. 2. 2012 s tím, aby v tomto usnesení byl doplněn v článku 1 nový bod pod písm. d) *redakční rada Advokátního deníku* a byl upraven článek 9, v němž bude zahrnut text *redakční rady Advokátního deníku*.

Předseda nechal o návrhu doplnění předmětného usnesení hlasovat s tímto výsledkem:

PRO: 10   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

JUDr. Toman dále navrhl změnu v obsazení Redakční rady Bulletinu advokacie s tím, že předchozího tajemníka JUDr. Kryma nahradí stávající tajemník JUDr. Čáp. Předseda nechal o návrhu hlasovat s tímto výsledkem:

PRO: 10   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

6e) Výběrové řízení pro tvorbu nových webových stránek ČAK a ustanovení komise (JUDr. Maisner)

JUDr. Maisner sděluje, že ve věci tvorby nových webových stránek ČAK již bylo leccos připraveno. Na druhé straně souhlasí s tím, že informaci o stavu věci a harmonogramu podá v rámci únorového představenstva. Bez ohledu na tuto skutečnost je nutné ustavit komisi pro výběrové řízení a tvorbu nových webových stránek ČAK, přitom na základě vzešlých návrhů předkládá předseda k hlasování toto složení komise: JUDr. Maisner, JUDr. Toman, Mgr. Mika, JUDr. Čáp, Mgr. Sedláčková, za IT odbor p. Josef Fiala a za Kontrolní radu JUDr. Schejbalová.

Předseda nechal hlasovat en bloc o všech členech komise:

PRO: 10   PROTI: 0   ZDRŽEL SE: 0

6f) Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) – nominace kandidátů na členy rozkladových komisí

Předseda připomněl požadavek předsedy ÚOHS JUDr. Mlsny na nominování třech osob do rozkladové komise pro oblast dozoru nad zadáváním veřejných zakázek, jedné osoby do rozkladové komise pro oblast ochrany hospodářské soutěže a jedné osoby do rozkladové komise pro oblast přístupu k informacím, veřejné podpory a významné tržní síly. Dále připomíná, že výzva byla zveřejněna na webových stránkách ČAK a prostřednictvím AD, přitom na výzvu dosud reagovalo 25 advokátů a advokátek s tím, že na základě požadavků tajemníka postupně tito členové advokátního stavu doložili i požadované podkladové materiály. Za okolností, kdy nebyla stanovena žádná kritéria pro výběr osob nominovaných ze strany ČAK a zároveň za situace, kdy se vesměs jedná o erudované odborníky v daných oblastech, předseda navrhuje, aby JUDr. Mlsnovi byl doručen seznam všech advokátů majících zájem být členy té které rozkladové komise ÚOHS s požadovanými podkladovými materiály a s tím, aby vedení ÚOHS z takto konkretizovaného souboru žadatelů vybralo dle své úvahy členy jednotlivých rozkladových komisí. Po diskusi se konstatuje, že představenstvo s takovýmto postupem souhlasí.

Tajemníkovi se ukládá, aby k rukám JUDr. Mlsny zaslal seznam všech zájemců o členství v té které rozkladové komisi.

6g) Advokáti do škol (JUDr. Toman, JUDr. Kovářová)

Představenstvo vzalo na vědomí návrh JUDr. Tomana a JUDr. Kovářové, aby do seznamu advokátů zapojených do projektu Advokáti do škol byli zařazeni advokáti uvedení v materiálu, který je přílohou součástí na konci tohoto zápisu (celkem 22 advokátů a advokátek). Předseda navrhuje, aby o zařazení 22 navržených advokátů do seznamu advokátů zapojených do projektu Advokáti do škol bylo hlasováno en bloc, a to za situace, kdy proti žádnému z navržených advokátů a advokátek nebyly vzneseny žádné připomínky. Hlasování:

PRO: 9

PROTI: 0

ZDRŽEL SE: 0

6h) Činnost regionů v r. 2021 (JUDr. Kovářová)

Představenstvo vzalo na vědomí návrh JUDr. Kovářové, k němuž se však uvádí, že orgány ČAK organizují online semináře, jazykové kurzy atd., jež jsou přístupné pro advokáty a advokátky ve všech regionech. Ve smyslu původních rozhodnutí mohou být zdarma toliko školení na téma AML a stavovské problematiky. Ostatní semináře a školicí akce podmiňují vznik mnohdy nemalých nákladů (odměny lektorů atd.), tzn. nelze je pořádat a zajišťovat bezplatně. Pokud jde o sportovní a společenské akce, jejich plánování je v současné době obtížné, přesto se však představenstvo po diskusi usneslo, že regionální zástupci budou požádáni, aby pro březnovou schůzi představenstva předložili alespoň rámcové návrhy činnosti, případně určité vize v návaznosti na momentální stav krize.

6i) Sekce pro pracovní právo – návrh nového předsedy (JUDr. Jirousek)

Předseda opětovně připomněl návrh prof. Běliny, aby na jeho místo předsedy Sekce pro pracovní právo ČAK byl jmenován doc. JUDr. Jakub Morávek, stávající člen této sekce. Jelikož nejsou jiné návrhy z řad členů představenstva, nechal o návrhu prof. Běliny předseda hlasovat s tímto výsledkem:

PRO: 10

PROTI: 0

ZDRŽEL SE: 0

6j) On-line setkání se zástupci Slovenské advokátní komory (SAK)

Předseda seznámil představenstvo s návrhem vedení SAK ohledně on-line setkání 20. ledna 2021 se zahájením v 10.00 hod. nebo 14.00 hod. Po diskusi ujednáno, že členové představenstva ČAK se on-line setkání zúčastní 20. ledna od 14.00 hod. Předseda žádá, aby členové představenstva sdělili návrhy témat k projednání, resp. k podání informace, a to tak, aby program ze strany ČAK mohl být finalizován nejméně den předem. Další informace budou sdělovány průběžně.

Předseda konstatoval, že veškeré body programu byly projednány, poděkoval přítomným za účast a schůzi představenstva, jež proběhla online prostřednictvím aplikace MS Teams, ukončil v 18.30 hodin.

Zapsala: Bc. Lenka Vobořilová

Správnost zápisu ověřil: JUDr. Petr Čáp

Advokát v postavení opatrovníka nezletilého dítěte podle § 469 zákona o zvláštních řízeních soudních

I. Úvod

Sekce pro právo rodinné informovala představenstvo o poslancecké iniciativě poslankyně PaedDr. Aleny Gajdůškové, která si klade za cíl prosadit změnu § 469 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Podstatou navrhované změny je možnost soudu jmenovat opatrovníkem nezletilého dítěte namísto orgánu sociálně-právní ochrany dětí **též advokáta**, a to ve věcech uvedených v § 466 písm. b) až e), tj. ve věcech:

- i. péče o nezletilé dítě,
- ii. výživy nezletilého dítěte,
- iii. styku s nezletilým dítětem,
- iv. rodičovské odpovědnosti.

Vlastní legislativní návrh není v současné době České advokátní komoře k dispozici a nelze se tedy vyjádřit k jeho konkrétnímu znění, nicméně vycházíme z předpokladu, že cílem je ustanovování advokátů opatrovníkem nezletilého dítěte namísto OSPOD.

II. Vymezení stávající právní úpravy kolizního opatrovníka nezletilého dítěte

Podle stávajícího znění § 469 odst. 1 z. ř. s. je *dítě v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí.* V řízení péče soudu o nezletilé děti tak zákon konkretizuje úpravu procesního zastoupení nezletilých dětí s ohledem na skutečnost, že v jeho rámci vždy hrozí střet zájmů nezletilého a jeho zákonných zástupců, kteří jej z důvodu absence jeho procesní způsobilosti zastupují v jiných řízeních. Uvedený hrozící střet (kolize) zájmů vede k tomu, že v tomto řízení je dítě vždy zastoupeno opatrovníkem, kterého pro konkrétní řízení jmenuje soud (tzv. kolizní opatrovník).

Podle citovaného ustanovení rovněž platí, že opatrovníkem je ustanovován OSPOD, pokud není s ohledem na okolnosti případu nutné postupovat jinak (srov. slovo „zpravidla“). Děje se tak zpravidla z důvodů zamezení kolize zájmů mezi orgánem sociálně-právní ochrany, na jehož podnět či návrh bylo řízení zahájeno a zastoupeným dítětem. Na základě této předem neohraničené skupiny případů může být opatrovníkem ustanoven kdokoli, kdo má požadované (resp. předpokládané) dovednosti a znalosti, tedy včetně advokátů, což se v praxi rovněž děje, jak upozornila sekce pro právo rodinné. Podmínkou je, že zájmy ustanoveného opatrovníka nebudou v rozporu se zájmy zastoupeného dítěte (viz § 32 odst. 2 o. s. ř.).

Důvodem, pro který byl zákonodárcem zvolen OSPOD jakožto „základní“ kolizní opatrovník dítěte, je skutečnost, že tento orgán je ve smyslu zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, osobou, jejíž povinností je chránit zájmy nezletilých dětí; navíc jde z titulu této funkce o osobu, která je o poměrech dítěte velmi dobře informovaná.

Povinností kolizního opatrovníka je dbát na práva a oprávněné zájmy nezletilého dítěte v jednotlivých řízeních ve věcech péče soudu o nezletilé a nestranně a nezávisle hájit jeho zájmy. Jde tedy o procesní funkci (roli), která je odlišná od vlastního poslání OSPOD vymezeného v zákoně č. 359/1999 Sb. Nelze

tak směřovat postavení (a povinnosti) orgánu sociálně-právní ochrany dětí dle zákona č. 359/1999 Sb. a postavením (a povinnostmi) kolizního opatrovníka dle § 469 z. ř. s.

Kolizní opatrovník má stejné postavení jako zástupce účastníka řízení na základě procesní plné moci. To znamená, že opatrovník vykonává za dítě všechna procesní práva účastníka řízení. Je oprávněn činit jménem dítěte úkony, které může v řízení uplatnit rodič. Zastupuje dítě v celém soudním řízení až do právní moci rozsudku vydaného buď okresním soudem nebo krajským soudem (v případě odvolacího řízení).

Mezi práva kolizního opatrovníka patří dle o. s. ř. např. právo nahlížet do soudního spisu (§ 44 o. s. ř., rovněž dle § 188 kancelářského řádu) a právo účasti při jednání. Tato účast by měla být spíše povinností, aby se vyloučila situace uvedená v § 101 odst. 3 o. s. ř., dle něhož soud může jednat bez opatrovníka, jestliže se řádně neomluvil. Dále je možné uvést právo na doručení předvolání k prvnímu jednání zpravidla nejméně 10 dnů předem (§ 115 odst. 2 a § 215), právo na předvolání k odročenému jednání zpravidla nejméně pět dnů předem (§ 119 odst. 2), právo vyjádřit se k návrhům a důkazům (§ 123), právo klást otázky svědkovi (§ 126 odst. 3), právo obdržet rozsudek (§ 158). Velmi významné je právo navrhnout soudu, aby vyslovil předběžnou vykonatelnost rozsudku, jestliže by jinak účastníku hrozilo nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy (§ 162 odst. 2). Toto právo by měl kolizní opatrovník uplatňovat zejména v řízeních o úpravě styku, kdy v důsledku odvolání hrozí značná a nenahraditelná ztráta citových vazeb mezi rodičem a dítětem. Dále má opatrovník právo podat odvolání (§ 201) a právo obdržet odvolání dalších účastníků (§ 210).

Mezi práva kolizního opatrovníka daná kancelářským řádem patří dle § 8 odst. 4 písm. e) právo obdržet od soudu sdělení, že manželství rodičů nezletilých dětí bylo pravomocně rozvedeno. Dalším významným právem dle § 21 odst. 7 je právo na vyhotovení kopie protokolu z jednání na základě žádosti. Kancelářský řád v § 42 odst. 2 přiznává koliznímu opatrovníkovi právo sedět v soudní síni u boční strany soudního stolu, a to na opačné straně než zapisovatel, případně u samostatného stolu vedle stolu pro navrhovatele.

K povinnostem opatrovníka patří dle o. s. ř. např. povinnost navrhnout důkazy k prokázání svých tvrzení (§ 118), dále je opatrovník povinen sdělit soudu skutečnosti, které mají význam pro dané řízení (§ 128). Tuto povinnost součinnosti upravuje rovněž § 28 vyhlášky č. 37/1992 Sb. (jednací řád pro okresní a krajské soudy) a § 51 odst. 1 zákona o SPOD. Zároveň se však aplikuje ust. § 126 odst. 1 a § 124 ve vztahu k zákonem uložené povinnosti mlčenlivosti.

Obsahem kolizního opatrovnictví dítěte v soudním řízení, jehož předmětem je úprava poměrů dítěte, jakožto jednoho z kontextu procesního opatrovnictví, je tedy **činění procesních úkonů jménem dítěte**. Jakožto pouze užší výšeč opatrovnictví hmotněprávního v tom smyslu, že procesnímu opatrovníkovi přísluší činit jménem zastoupeného pouze procesní úkony, nikoli hmotněprávní jednání, bude procesní (kolizní) opatrovník dítěte v soudním řízení oprávněn činit jménem dítěte pouze úkony, které mají procesní povahu a které se vztahují k soudnímu řízení, v němž byl dítěti opatrovníkem ustanoven. Takovými procesními úkony bude typicky podávání návrhů, předkládání důkazních prostředků nebo navrhování provedení důkazů, předkládání stanovisek k věci, uplatňování opravných prostředků apod. Procesní opatrovník dítěte však nebude moci dítě zastoupit při těch právních jednáních, která mají hmotněprávní povahu a která přímo nesouvisí s vedeným soudním řízením.

To však nevyhnutelně vede též k závěru, že kolizní opatrovník dítěte nebude moci v soudním řízení jednat bez vysloveného přání dítěte ohledně úpravy svých poměrů a proti tomuto přání. Samotná otázka úpravy poměrů dítěte má totiž již výraznou hmotněprávní a nikoli toliko procesní povahu.

Kolizní opatrovník dítěte v soudním řízení se tedy při výkonu své povinnosti zastoupit dítě při procesních úkonech v soudním řízení musí řídit vysloveným přáním dítěte a toto se musí pokusit v daném řízení prosadit s využitím všech procesních oprávnění, které má dítě k dispozici. Bez vysloveného přání dítěte bude moci postupovat jedinec tehdy, kdy toto přání objektivně nebude zjištěné a kdy tak bude namísto postupovat podle § 467 odst. 1 věty druhé občanského zákoníku, která stanoví, že není-li možné, aby opatrovník postupoval v souladu s představami a názory zastoupeného, může opatrovník postupovat podle zájmů opatrovance. Lze předpokládat, že se bude jednat toliko o případy těch vůbec nejmenších dětí, které však svou povahou budou spíše výjimečné.

III. Advokát jako kolizní opatrovník

Podle § 1 odst. 2 zákona o advokacii je pojem poskytování právních služeb vymezen tak, že se jím rozumí *zastupování v řízení před soudy a jinými orgány, obhajoba v trestních věcech, udělování právních porad, sepisování listin, zpracovávání právních rozborů a další formy právní pomoci, jsou-li vykonávány soustavně a za úplatu. **Poskytováním právních služeb se rozumí rovněž činnost opatrovníka pro řízení ustanoveného podle zvláštního právního předpisu, je-li vykonávána advokátem.*** Zákonodárce tak jednoznačně zařazuje výkon funkce opatrovníka mezi činnosti, které naplňují pojem poskytování právních služeb. Nejde tak o tzv. jinou činnost advokáta ve smyslu § 56 zákona o advokacii, jako např. výkon funkce likvidátora nebo insolvenčního správce, ale o výkon advokacie jako takové, tedy o poskytování právních služeb advokáty dle zákona o advokacii. Zákonodárce přitom vyloučil jakékoli vnitřní členění mezi jednotlivými opatrovníky, když za poskytování právních služeb označil veškerý výkon funkce opatrovníka, bez ohledu na právní předpisy, které tyto funkce upravují. Zahrnuje tedy jak hmotněprávní opatrovnictví (§ 460 o. z., § 465 o. z. aj.), tak opatrovnictví procesní (vedle obecné úpravy ustanovení opatrovníka podle § 29 o. s. ř. obsahuje celou řadu speciálních důvodů pro jmenování opatrovníka v nesporných řízeních soudních zákon o zvláštních řízeních soudních, například: (...) - opatrovník dítěte k podání návrhu na určení otcovství k dítěti neprovdané matky dle § 415 odst. 3 z. ř. s., (...) - opatrovník nezletilého v řízení ve věcech osvojení nezletilého podle § 434 z. ř. s., - opatrovník nezletilého v řízení o vydání předběžného opatření upravující poměry dítěte dle § 455 z. ř. s., - opatrovník dítěte v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé podle § 469 z. ř. s., - opatrovník dítěte v řízení o navrácení nezletilého dítěte ve věcech mezinárodních únosů dětí podle § 482 z. ř. s). Navzdory rozdílu mezi jednotlivými druhy opatrovnictví jde ve všech těchto případech o výkon advokacie. Podle § 16 odst. 1 zákona o advokacii je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta; je-li tedy advokát ustanoven opatrovníkem nezletilému dítěti, je jeho povinností (a *de iure* jediným zákonným posláním) chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy tohoto dítěte.

Ve vztahu k soudu, který advokáta opatrovníkem ustanoví, lze konstatovat, že advokát nemůže z důvodů výše uvedených suplovat orgán sociálně-právní ochrany dětí, neboť jeho postavení jsou vymezeny jiným zákonem a jeho existence sleduje jiné cíle (byť v jednotlivých řízeních ve věcech péče soudu o nezletilé se mohou tyto cíle překrývat). Čerpá-li tedy soud pro účely svého rozhodnutí z informací získaných orgánem sociálně-právní ochrany dětí (v postavení opatrovníka dítěte) při tzv. sociálním šetření, může tak ve vztahu k advokátovi činit pouze v rozsahu, v jakém advokáta stíhá povinnost dle § 16 zákona o advokacii, tedy chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta (nezletilého dítěte). Advokát nemůže z titulu výkonu svého povolání v daných řízeních suplovat úlohu OSPOD; tím však není nijak dotčena možnost výkonu opatrovnictví ve smyslu § 1 odst. 2 zákona o advokacii, neboť to zákon výslovně připouští, resp. předpokládá. Ostatně tyto závěry jsou aplikovatelné na všechny druhy opatrovnictví, nikoli pouze na kolizního opatrovníka nezletilého dítěte.

IV. Závěr

S ohledem na shora vymezenou roli kolizního opatrovníka (a zejména s ohledem na vymezení jeho role oproti posláni orgánu sociálně-právní ochrany dětí dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů) a s ohledem na definici pojmu poskytování právních služeb v § 1 odst. 2 zákona o advokacii je možné konstatovat, že zde není prostor pro hodnocení, zda advokát je či není oprávněn funkci kolizního opatrovníka nezletilých dětí vykonávat – skutečnost je taková, že je-li advokát ustanoven kolizním opatrovníkem dle § 469 odst. 1 z. ř. s., jde o výkon advokacie a na advokáta se díky tomu vztahují veškerá práva a povinnosti dle zákona o advokacii, a to s ohledem na zákonem sledovaný účel funkce kolizního opatrovníka. Advokát, který je soudem ustanoven kolizním opatrovníkem, nemá plnit posláni orgánu sociálně-právní ochrany dětí a z tohoto důvodu je povinen plnit pouze ty úkoly, které zahrnuje výkon funkce kolizního opatrovníka v rámci výkonu advokacie.

Navrhovaná změna § 469 odst. 1 z. ř. s. v tom smyslu, aby kolizním opatrovníkem byl pro některá řízení týkajících se péče soudu o nezletilé ustanovován též advokát, proto nepředstavuje z hlediska právní úpravy kolizního opatrovníka žádnou změnu, neboť k výkonu funkce kolizního opatrovníka advokáty již dochází podle stávající úpravy; pouze se změní počet těchto ustanovení. Zákon o advokacii přitom nijak nelimituje advokáta v postavení kolizního opatrovníka, a to ani ve vztahu k institutu povinnosti mlčenlivosti dle § 21 zákona o advokacii, neboť tato povinnost nemůže být výkonem funkce opatrovníka prolomena.

Revize zákona o finančním arbitrovi – veřejná konzultace Ministerstva financí ČR (informace Odboru legislativy)

I. Úvod

Ministerstvo financí zahájilo veřejnou konzultaci k revizi zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoFA“). Institut finančního arbitra je v českém právním řádu zakotven již 18 let.

Cílem konzultace je shromáždit podněty od široké veřejnosti k případným změnám právní úpravy finančního arbitra, resp. mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu. Konzultační materiál zpracovaný Ministerstvem financí tvorí přílohu tohoto stanoviska.

Materiál pokrývá následující oblasti:

- působnost finančního arbitra
- institucionální úprava finančního arbitra
- možné přístupy k řešení sporů před finančním arbitrem
- procesní úprava řízení před finančním arbitrem
- další role finančního arbitra
- využití moderních technologií v řízení před finančním arbitrem

Původně byl finanční arbitr konstituován jako „úřad jedné osoby“, jehož podpůrný tým tvořilo několik administrativních pracovníků (tehdy z řad zaměstnanců České národní banky), přičemž roční nápad jednotlivých případů byl počítán v desítkách (v roce 2003 to bylo 66 sporů, v roce 2006 pak 77 sporů). Postupem času však, a to i v důsledku stále podrobnější evropské regulace finančních trhů nebo spotřebitelského práva, narůstal zákonem vymezený rozsah sporů, které má finanční arbitr rozhodovat, a ruku v ruce s rozšiřováním působnosti narůstal i nápad jednotlivých případů. V roce 2011 tak byla za účelem zabezpečení činnosti arbitra zřízena Kancelář finančního arbitra (dále také „KFA“)¹. Jak uvádí citovaný materiál Ministerstva financí, postupné rozšiřování působnosti uvedlo finančního arbitra do situace, která nemusí být nadále řešitelná pouhým navyšováním počtu zaměstnanců. Nápad jednotlivých podání se v posledních několika letech pohybuje nad 1 000 ročně, přičemž lze očekávat, že tento trend bude pokračovat i v dalších letech.

II. Vymezení stávající právní úpravy finančního arbitra

Komplexní úprava mimosoudního řešení spotřebitelských sporů (ve smyslu zákona o ochraně spotřebitele) byla do českého právního řádu zakotvena transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a směrnice 2009/22/ES (směrnice o alternativním řešení spotřebitelských sporů) zákonem č. 378/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, a to s účinností od 28. prosince 2015. Zákon stanovil obecná pravidla pro mimosoudní řešení spotřebitelských sporů a základní požadavky

¹ Konzultační materiál k revizi zákona o finančním arbitrovi vypracovaný Ministerstvem financí ČR z prosince 2020. Zasláný MF na Odbor vnější a vnitřní legislativy.

na orgány ADR. Byl vytvořen systém s jedním obecným veřejnoprávním orgánem ADR, Českou obchodní inspekcí. Vedle uvedeného obecného orgánu ADR stojí specializované orgány ADR, přičemž zákon o ochraně spotřebitele stanoví působnost obecného orgánu ADR všude tam, kde není dána působnost orgánů specializovaných.

Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů v oblasti finančních služeb bylo v České republice zavedeno před výše popsanou komplexní úpravou, a to ZoFA s účinností již od 1. ledna 2003.

Finanční arbitr je od začátku koncipován jako veřejnoprávní orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů na finančním trhu, který rozhoduje spory v rámci správního řízení (§ 24 ZoFA). Úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti arbitra plní Kancelář finančního arbitra, která je organizační složkou státu a v jejímž čele stojí arbitr. Primárním cílem řízení před finančním arbitrem je smírné řešení sporu mezi spotřebitelem a zákonem vymezenou institucí (§ 3 odst. 1 ZoFA). Pokud nedojde ke smírnému řešení sporu, má finanční arbitr pravomoc rozhodnout věc autoritativně nálezem. Věcně do jeho působnosti spadají spory vzniklé při zákonem taxativně stanovených činnostech na finančním trhu (§ 1 odst. 1 ZoFA). Na řízení před finančním arbitrem pak může navazovat soudní řízení před obecným soudem podle části páté občanského soudního řádu (dále také „OSŘ“), ve kterém soud spor řeší znovu „od začátku“, není vázán předchozím řízením před finančním arbitrem prostřednictvím nějaké formy koncentrace řízení ani samotným rozhodnutím finančního arbitra ve věci.

III. Zásadní okruhy k diskusi

A) Skutečný efekt činnosti finančního arbitra

Řešení sporů prostřednictvím řízení před finančním arbitrem má být rychlou a efektivní cestou pro spotřebitele, jak vyřešit svůj spor s finanční institucí. Stejně tak pro instituci by délka řízení měla představovat spíše výhodu rychle vyřešeného sporu než povinnost se účastnit nějakého řízení po předem neznámou dobu. Je otázkou, nakolik je daná efektivnost podložena relevantními daty či analýzami.

Současná právní úprava nemá dostatečně jasná pravidla, ani toliko potřebnou kvalitu. Jedná se o rozhodování civilních sporů mezi finanční institucí a spotřebitelem, nicméně finanční arbitr je oprávněn nad rámec řešení sporu finanční instituci sankcionovat, přičemž možnost udělení sankce, která je příjmem státu, naprosto zpochybňuje jeho nezávislost, neboť se jedná o „úředníka“ Ministerstva financí². Nejenom z tohoto důvodu, považujeme za zcela relevantní argument, aby finanční arbitr zastával roli mediátora.

B) Soudní přezkum rozhodnutí finančního arbitra

Předmětem konzultací by rozhodně měl být soudní přezkum rozhodnutí finančního arbitra podle části V občanského soudního řádu, který může vést mnohdy k nežádoucím (absurdním) situacím, a Ministerstvem financí navrhované varianty legislativních změn.

---

² Arbitra a zástupce arbitra jmenuje vláda na návrh ministra financí na funkční období 5 let z osob splňujících podmínky stanovené tímto zákonem.

Spor před arbitrem je pro spotřebitele v zásadě zdarma, hradí si pouze vlastní náklady (§18 ZoFA). Jak uvádí konzultační materiál, bezplatnost, resp. nízkonákladovost mimosoudního řešení spotřebitelských sporů je i jedním z podstatných požadavků směrnice ADR. Toto opatření má motivovat spotřebitele, aby bránili svá práva, a to i v případech, kdy se jedná o částky v řádech desítek nebo stovek korun, tedy v případech, ve kterých by se spotřebiteli ekonomicky nevyplatilo vést soudní řízení. Může tedy dojít k poněkud k absurdním situacím, kdy například spotřebitel sice na počátku zvolí levné mimosoudní řešení svého sporu s institucí, spor u finančního arbitra vyhraje, ale na konci celého procesu čelí povinnosti hradit náklady soudního řízení protistraně, které mohou mnohonásobně převyšovat původní nárok. Jinak řečeno, spotřebitel je „potrestán“ za řešení svého sporu s finanční institucí u finančního arbitra.

C) Náklady finančního arbitra a náhrady nákladů řízení

V konzultačním materiálu se v části B.4.5 diskutuje problematika poplatků v řízení před finančním arbitrem (zavedení poplatků za zahájení řízení) a nákladů na samotné řízení (nahradit sankci dle § 17a ZoFA úpravou náhrady nákladů řízení).

Jelikož se jedná o institut státní ochrany (veřejnoprávní orgán mimosoudního řešení spotřebitelských sporů) měl by náklady na jeho činnost a fungování nést výhradně stát.

Problematika náhrady nákladů řízení by se měla zásadně odvíjet směrem, kdy náklady hradí neúspěšná strana sporu, neboť jakákoliv jiná varianta je „trestem“ pro někoho, kdo spor nezavinil.

IV. Závěr

Při respektování celoevropského trendu, který klade stále větší důraz na ochranu spotřebitele a mimosoudního řešení spotřebitelských sporů jakožto jednoho ze základních pilířů moderního pojetí vztahu spotřebitele a podnikatele, je nutné vnímat neuspokojivý reálný stav právní úpravy a fungování finančního arbitra a zejména konečný efekt, kterým je následné soudní řízení, které je důsledkem téměř všech řízení před finančním arbitrem.

Přehled

S odkazem na úkol uložený odboru matriky představenstvem České advokátní komory předkládám přehledy počtu advokátů (zahraničních, evropských usazených) a advokátních koncipientů ke dni 4. lednu 2021, k projednání na lednovém zasedání představenstva Komory.

I.

Advokáti celkem _____	13 945		
Z tohoto aktivních _____	12 267	z toho mužů	7360
z toho pozastavených _____	1 678	žen	4 907

Počet aktivních advokátů podle původu

český (§ 5, § 5bZA) _____	12 267
evropský (§ 35l ZA) _____	136
zahraniční (§ 5a ZA) _____	75
Celkem _____	12 478

Celkový počet evropských advokátů

aktivní _____	136
pozastaven _____	10

Celkový počet zahraničních advokátů

aktivní _____	75
pozastaven _____	14

II.

Adv. koncipienti celkem _____	2 886		
z toho aktivních _____	2 647	z toho mužů	1 397
z toho pozastavených _____	16	žen	1 240
z tohoto přerušených _____	173		

II.

Počet aktivních advokátů dle právní formy

samostatný advokát _____	10 134
společník spol. s. r. o. _____	1220
společník v. o. s. _____	123
ve sdružení _____	560
zaměstnaný _____	215
vedoucí org. složky zahr. spol. _____	11
společník org. složky zahr. spol. _____	4

Počet spolupracujících advokátů 1 495 (ti jsou způsobem výkonu advokacie vedeni jako samostatní advokáti)

Údaje o počtech advokátů, evropských usazených a zahraničních advokátů, adv. koncipientů jsou uvedeny ke dni vyhotovení tohoto přehledu. Mezi tímto datem a datem jednání představenstva může dojít zpětnými zápisy ke změně uvedených údajů.

V Praze dne 4. ledna 2021

Představenstvo bere na vědomí přehled odboru matriky, z něhož se zjišťuje, že ke dni 14 lednu 2021 je zapsáno celkem 13 945 advokátů a 2 886 advokátních koncipientů.

JUDr. Jaroslava Macková
vedoucí odboru matriky

**NÁVRH DOKUMENTU K PROJENÁNÍ, PŘEDLOŽENÝ BAR COUNCIL ANGLIE
A WALESU**

**MEMORANDUM O POROZUMĚNÍ
MEZI BAR COUNCIL ANGLIE A WALESU A ČESKOU ADVOKÁTNÍ KOMOROU**

BAR COUNCIL ANGLIE A WALESU A ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA [dále jen „Strany“]

S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie na základě Dohody o vystoupení mezi EU a VB [dále jen „Dohoda“]⁽¹⁾,

a na počest vzájemné profesní úcty mezi Stranami a jejich společných cílů chránit a rozvíjet právní stát ve svých jurisdikcích a na mezinárodní úrovni,

a uznávající dále existující spolupráci a vztahy mezi svými členy a význam přeshraničního poskytování služeb,

- (1) **vzhledem k tomu, že** právní předpisy upravující poskytování právních služeb v Anglii a Walesu⁽²⁾ v současné době umožňují v této jurisdikci členům České advokátní komory poskytovat právní služby v dočasném režimu a rovněž jejich usazování;
- (2) **vzhledem k tomu, že** právní předpisy upravující poskytování právních služeb v České republice³ v současné době umožňují v této jurisdikci členům Bar Council Anglie a Walesu poskytovat právní služby v dočasném a/nebo trvalém režimu a rovněž jejich usazování;
- (3) **vzhledem k tomu, že** si strany přejí chránit, prosazovat a dále rozvíjet tento stávající stav, zejména, nikoliv však výhradně, pokud jde o (a) právo advokátů, na něž se vztahuje toto Memorandum o porozumění, poskytovat právní služby v hostitelském státu v dočasném režimu, (b) právo advokátů, na něž se vztahuje toto Memorandum o porozumění, usazovat se v

¹ Úřední věstník C 384/1 ze dne 12. listopadu 2019

² Zahraniční advokáti mohou vykonávat advokacii pod svým hostujícím označením ve všech odvětvích práva, s výjimkou provádění majetkových převodů, vyřizování dědických záležitostí, notářských činností, převodů nemovitostí nebo majetku podle specifických zákonných ustanovení a přistěhovaleckého práva. Dále nemohou poskytovat služby definované jako vedení soudních sporů v Zákonu o poskytování právních služeb z roku 2007 a judikatuře. Mohou zastupovat před soudy a některými tribunály v jednotlivých případech v „dočasném režimu“ na základě žádosti podané Radě komory pro standardy. Rovněž mohou vykonávat advokacii ve spolupráci s barristery.

³ Zahraniční advokáti jsou oprávněni poskytovat právní služby v oblasti práva státu, v němž získali oprávnění k poskytování právních služeb, a v oblasti práva mezinárodního, a to za podmínek stanovených v §5a zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii.

hostitelském státu za účelem poskytování právních služeb a (c) uznávání jejich příslušných odborných kvalifikací ⁽⁴⁾;

SE DOHODLY NA NÁSLEDUJÍCÍM:

Článek 1

Cíl, rozsah a definice

1. Cílem tohoto Memoranda o porozumění je chránit, podporovat a v přiměřeném rozsahu usnadnit výkon povolání advokátů oprávněných k výkonu advokacie ve svých domovských státech, kterými jsou Anglie a Wales a Česká republika, v souladu s právními předpisy platnými v těchto jurisdikcích a uplatňovanými příslušnými orgány, v oblasti poskytování právních služeb v hostitelských státech, kterými jsou Česká republika, pro barristery z Anglie a Walesu, a Anglie a Wales, pro advokáty z České republiky.
2. Mezi advokáty, na něž se vztahuje toto Memorandum o porozumění, jsou zahrnuti jak advokáti, kteří jsou usazení pouze ve svém domovském státu, tak advokáti usazení nebo usilující o usazení v hostitelském státu.
3. Pro účely tohoto Memoranda o porozumění:
  - (a) „domovský stát“ znamená zemi (jednu ze dvou jurisdikcí, na něž se vztahuje tato dohoda), v níž advokáti získali oprávnění používat své profesní označení.
  - (b) „hostitelský stát“ znamená zemi (jednu ze dvou jurisdikcí, na něž se vztahuje tato dohoda), v níž advokáti poskytují nebo usilují o poskytování právních služeb.
  - (c) „právní služby“ znamenají služby, které mohou být poskytovány advokáty v jejich domovském státu, ale rovněž poskytování poradenství advokáty ve vztahu k jejich vnitrostátnímu právu, právu EU nebo mezinárodnímu právu veřejnému v hostitelském státu. Dále zahrnují působení advokátů v mezinárodních arbitrážích, mediacích a dalších formách alternativních řešení sporů v hostitelském státu.
4. Ustanovení tohoto Memoranda o porozumění podléhají vždy dodržení zásady vzájemnosti.

Článek 2

Poskytování právních služeb advokáty usazenými pouze ve svých domovských státech

1. Advokáti usazení pouze ve svých domovských státech jsou oprávněni poskytovat právní služby v hostitelském státu pod svým profesním označením vedeném v jejich domovském státu v dočasném/příležitostném režimu (v jednotlivých případech) v rozsahu, který povolují právní předpisy hostitelského státu. Vzhledem k tomu, že tyto právní předpisy nedovolují advokátům v době, kdy toto Memorandum nabývá účinku, poskytovat služby v plném rozsahu stanoveném v článku 1 odst. 3 písm.

---

⁴ Mimo jiné podle článku 25 a 27 Dohody o vystoupení mezi EU a VB z roku 2019: Úřední věstník C 384/1 ze dne 12. listopadu 2019.

- c), Strany se zavazují zapojit se do konzultačního procesu společně se zainteresovanými subjekty s cílem provést potřebné změny v právních předpisech.
2. Při poskytování takových služeb budou advokáti podléhat pravidlům profesionální etiky svých domovských států a dodržovat všechna platná etická pravidla stanovená zákonem nebo národními či regionálními advokátními komorami hostitelského státu, s výjimkou pravidel, která by byla v rozporu s požadavky domovského státu (v takovém případě Strany vynaloží veškeré úsilí, aby vyřešily takový nesoulad, jenž může, ale nemusí vyžadovat vrácení mandátu/pokynů k jednání).
  3. Advokáti, na něž se vztahuje toto Memorandum budou v rozsahu v němž se jich týká dodržovat pravidla hostitelského státu ve vztahu k pojištění profesní odpovědnosti a kárným řízením a souvisejícím řízením.

Článek 3

Poskytování právních služeb advokáty, kteří jsou usazeni či si přejí usadit se v hostitelském státu

1. Advokáti, jež jsou držiteli profesního označení jedné ze stran tohoto Memoranda o porozumění, usazení v hostitelském státu, jsou oprávněni poskytovat právní služby, jak je uvedeno výše v článku 1 odst. 3 písm. c) pod svým domovským profesním označením v rozsahu, který umožňuje zákon a je-li to třeba, na základě povolení příslušných orgánů hostitelského státu.
2. Tito advokáti mohou rovněž poskytovat právní služby ve vztahu k právu hostitelského státu pod profesním označením hostitelského státu v rozsahu, jenž umožňuje zákon a je-li to třeba, na základě povolení příslušných orgánů hostitelského státu.
3. Strany se zavazují maximálně usilovat o dosažení dohody o kritériích pro taková požadovaná povolení a rovněž pro pravidla ve vztahu k pojištění profesní odpovědnosti a řízení v kárných věcech. Pokud jde o Bar Council Anglie a Walesu, veškeré dohody učiněné podle tohoto ustanovení podléhají schválení Rady komory pro standardy.

Článek 4

Vzájemné uznávání profesních kvalifikací

1. Strany budou po dobu trvání tohoto Memoranda pokračovat ve vzájemném uznávání svých profesních označení a v této praxi v rozsahu, v jakém tak činily v době, kdy toto Memorandum nabylo účinnosti⁵. Pokud takový systém vzájemného uznávání neexistuje, Strany se dohodly, že vynaloží veškeré úsilí toto v právní úpravě změnit s cílem zajistit, že advokáti, na něž se vztahuje toto Memorandum, mohou získat profesní označení advokáta druhé strany na základě uznávací zkoušky

---

⁵ Aby se předešlo pochybnostem, pokud jde o Advokátní komoru Anglie a Walesu, zachování a používání příslušného profesního označení advokátů v praxi je v kompetenci Rady komory pro standardy.

odborné kvalifikace nebo absolvování adaptačního období, s ohledem na zásadu přiměřenosti a veřejný zájem.

Článek 5

Závěrečná ustanovení

1. Strany se zavazují navzájem si poskytovat dle potřeby jakékoli podstatné či vhodné informace, které jim umožní řádně naplňovat své úmysly uvedené v tomto Memorandu o porozumění, zejména pokud jde o:
  - (a) kárná řízení vedená v hostitelském státu s advokáty domovského státu a z nich vyplývající udělené kárné sankce;
  - (b) jakékoli podstatné změny pravidel profesionální etiky každé ze Stran; a
  - (c) jurisdikci každé ze Stran.
2. Strany se zavazují pořádat pravidelná bilaterální setkání za účelem zhodnotit provádění tohoto Memoranda o porozumění a projednání otázek společného zájmu.
3. Toto Memorandum o porozumění je vyjádřením společného zájmu a nikterak nezakládá právně závazné povinnosti.

[Datum, místo, podpisy]

Shrnutí činnosti bruselské zástupkyně za prosinec 2020 (pro informaci)

Zástupkyně v prosinci zejména pracovala na přípravě podkladů na prosincové představenstvo. Následně po schválení představenstvem zajistila publikaci připraveného Stanoviska ČAK k aktuálnímu vývoji v oblasti AML na unijní úrovni v Advokátním deníku.

Dne **4. prosince** se zástupkyně na pozvání doc. Maxima Tomoszka z Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a po dohodě s tajemníkem ČAK zúčastnila **závěrečné konference STARS projektu financovaného z programu ERASMUS +** (Skills Transfers in Academia: A Renewed Strategy). Projekt se zaměřoval na právní kliniky, vytvoření mezinárodních standardů a jejich popularizaci a vycházel z premisy, že kliniky v rámci právnických fakult poskytují primárně služby občanské společnosti a jedná se o rozšíření univerzitních odborných znalostí pro svět mimo univerzitu. Umožňují studentům, aby své dovednosti a znalosti transformovali do praxe a zároveň podporují jejich růst jako budoucích právníků/advokátů, za předpokladu náležitého dohledu akademiků a osob z právní praxe. Na projektu se podílelo pět evropských univerzit: Univerzita v Lucemburku, Univerzita Roma 3, Univerzita v Brescii, Univerzita Palackého v Olomouci a Rumunsko-americká bukurešťská univerzita, s cílem rozvíjet klinickou právní výuku v celé Evropě, a to prostřednictvím organizace letních a zimních škol, které umožnily, aby se studenti i akademici podělili o své zkušenosti z právních klinik. Výsledek těchto výměn a plodných diskusí vedl k standardům kvality pro klinickou právní výuku, jež se každá partnerská Univerzita zavázala následovat. Standardy připravoval zejména zmíněný doc. Tomoszek. Standardy, jakož i všechny pedagogické materiály používané tyto právní kliniky byly zpřístupněny veřejnosti prostřednictvím internetových stránek tak, aby byly užitečné pro subjekty, které chtějí rozvíjet své vlastní právní kliniky. Závěrečná konference umožnila shrnout, prezentovat a reflektovat o výsledcích projektu, jakož i diskutovat o budoucnosti klinického právního vzdělávání v Evropě. Stálá zástupkyně vystoupila jako řečník v panelu o navržených standardech (program je přílohou č. 1 k tomuto dokumentu, pro zájemce je k dispozici rovněž nahrávka panelu), a to spolu s prof. G. Alpou, bývalým předsedou Italské národní advokátní komory, paní V. Dupong, předsedkyní Lucemburské advokátní komory a panem U. Stege, výkonným tajemníkem organizace ENCLE. Doc. Tomoszek zástupkyni po konferenci kontaktoval a velmi děkoval za účast s tím, že doufá v navázání bližší spolupráce.

Stálá zástupkyně se od **4. – 9. prosince zúčastnila online semináře John Marshall Law School**, (organizovaný Odborem MEZ), který byl velmi přínosný a časový posun mezi CET a Chicagem umožnil věnovat se přehledovému studiu amerického práva ve večerních hodinách. Zástupkyně je za tuto příležitost velice vděčná, neboť zejména o hlavním organizátorovi akce Michaelu Sengovi nad rámec ČAK, slyšela z různých zdrojů mnoho pozitivních ohlasů, jež se naprosto potvrdily.

Zástupkyně se dále dne **10. prosince zúčastnila jednání Výboru o budoucnosti advokátní profese CCBE**. Na programu jednání byl zejména monitoring dopadů pandemie na advokátní

profesi v jednotlivých státech – proběhla diskuse ohledně vytvoření akčního plánu, jež by vycházel se získaných zkušeností a navrhl řešení jak pro advokátní kanceláře, tak pro justiční systémy obecně. Výbor rovněž diskutoval o publikované studii DG Growth na téma: „Digitální automatizace v oblasti regulovaných služeb“. Výbor se krátce zaměřil na publikované Sdělení Komise o digitalizaci v oblasti justice, kterému se bude do budoucna podrobně věnovat. Francouzský kolega zmínil, že musíme kriticky přistupovat k informacím, jež Komise získá od národních ministerstev, neboť například ve Francii informace od ministerstva nereflektují realitu, nýbrž ideální stav. Výbor rovněž jednal o svém pracovním programu na následující rok a předseda výboru zmínil již v minulosti diskutovanou otázku regulatorních sandboxů, jimž se nově věnovala rovněž Rada a publikovala na toto téma své závěry dne 16. listopadu.

Zástupkyně dále komunikovala se CCBE a expertkami ČAK na problematiku AML praktické připomínky z jejich praxe jako školitelek v této oblasti, jež budou zahrnuty do školitelských manuálů CCBE/ELF předložených **Komisi v rámci AML tenderu**.

Zástupkyně dále zpracovala **článek k Výroční zprávě o právním státu**, jež bude v následujícím týdnu publikován v Advokátním deníku a rovněž zajistila publikaci výzvy na podporu advokátů postižených zemětřesením v Izmiru v témže médiu.

Dne 14. prosince se zástupkyně zúčastnila **Online konference Německého předsednictví v Radě a Evropské komise k publikovanému Sdělení o digitalizace v oblasti justice**, ze dne 2. prosince 2020. Akce se zúčastnili zástupci právních profesí, zejména soudci, státní zástupci a zástupci advokátních komor a sdružujících organizací. CCBE na akci zastupoval Vice-President James MacGuill. Komisař pro spravedlnost Didier Reynders na úvod uvedl, že panuje shoda na tom, že bez digitálních nástrojů bychom se v této době neobešli. Digitalizace však není sama o sobě cílem, ale pouze prostředkem k dosažení cílů, jako jsou efektivita, dostupnost a spolehlivost justičních systémů. Digitalizace umožňuje vyšší transparentnost, a tedy vyšší míru důvěry, která je pro přeshraniční spolupráci klíčová, jsme však stále na začátku – pouze v 10 státech jsou spisy dostupné elektronicky, ve 13 státech mohou být důkazy v trestních věcech zaslány soudu elektronicky, v 10 státech pak jsou elektronické důkazy přípustné v civilních věcech. Zástupci právních profesí včetně advokátů, občané i podniky si zaslouží více. Pandemie nám pomohla pochopit, že stabilní justiční systémy jsou klíčovým prvkem právního státu, ale nesmíme ke změnám přistupovat technokraticky, nýbrž vyloučit všechna nepřiměřená rizika předem. Komisař zejména považuje za důležité zmínit použití AI v různých sektorech (vychází přitom ze zprávy FRA), zejména v oblasti justice – některé státy již používají AI pro automatickou anonymizaci osobních údajů, automatické překlady a prepis řeči do textu, apod. Tyto nástroje mohou ušetřit čas a jsou s jejich použitím spojena relativně malá rizika. Nicméně je potřeba velmi opatrně přistupovat k využívání stále sofistikovanějších nástrojů ve stále větší míře, které by měly vliv na rozhodování. Aktuálně nedisponujeme dostatečně podrobnými analýzami, které jsou však nezbytné pro vyhodnocení rizik jednotlivých sektorů. Komise plánuje v prvním čtvrtletí představit legislativní návrh na toto téma. Komisař zmínil také novou Strategii justičního vzdělávání a zmínil, že kromě soudců a státních zástupců i ostatní zástupci právních profesí musejí dostat příležitost seznámit se s použitelnými

digitálními nástroji. Co se elektronické identifikace týče, elektronické podpisy nebývají vždy uznávány přeshraničně, evropského řízení o drobných pohledávkách je málo využíváno a existuje celá řada podobných příkladů, na nichž je potřeba pracovat. Komise začátkem roku zveřejní veřejnou konzultaci na toto téma, jež bude zahrnovat rovněž výměnu dat a informací mezi členskými státy v rámci justiční spolupráce. Diskuse se dále zaměřila na to, co by mělo být v rámci digitalizace justice prioritou a na co by měly být vyhrazeny prostředky. Panelisté se shodli na tom, že plné zprovoznění a napojení systému E-CODEX na národní systémy by měl být prioritou, která všem ušetří spoustu práce a zefektivní justiční spolupráci. Zástupci soudnictví uvedli, že by vytvořili společné standardy videokonferenčních systémů, neboť již je zřejmé, že ty ani po pandemii nevyumírají. Vice-Předseda CCBE uvedl, že ať již se rozhodneme pro jakoukoliv prioritu, musí být dostupná všem – ne pouze v trestních nebo civilních věcech, a ne pouze některým profesím. Pokrok zároveň nemůže podřývat práva zakotvená v čl. 47 Listiny základních práv EU. Komise by se měla dále zaměřit na efektivní využívání dostupných a kvalitních řešení, jako je například Evropský vyšetřovací příkaz. Zmínil, že advokáti musí být zahrnuti do vzdělávání, neboť i například ve zmíněných trestních řízeních je více justičních aktérů než jen neustále zmiňovaní soudci a státní zástupci.

Dne 16. prosince se zástupkyně zúčastnila **Výboru pro vzdělávání CCBE**, v rámci něhož, zástupci Komise prezentovali nově publikovanou Strategii justičního vzdělávání, Výroční zprávu Evropského justičního vzdělávání za rok 2020 a nové informace o spuštění Evropské vzdělávací platformy. CCBE s Komisí na přípravě této platformy spolupracovala téměř po dobu tří let, platforma je aktuálně spuštěna ve zkušební verzi a dostupná pro testování právní veřejnosti.

Zástupkyně dne 18. prosince odcestovala zpět do ČR a od 23. prosince do konce roku čerpala dovolenou.

Zástupkyně dále vypracovala **Aktuality z EU za prosinec 2020**. Zástupkyně dále **kontinuálně informuje (nejen) členy ČAK**. Je nadále k dispozici všem členům představenstva ČAK a expertním výborům a uvítá jakékoliv ad hoc podněty, otázky, či postřehy, ať už z již sledovaných témat, či nových, jež nebyly dosud diskutovány.

Aktuality z Evropské unie od Stálého zastoupení ČAK v Bruselu

(prosinec 2020)

★ Dohoda o investicích mezi EU a Čínou v zásadních otázkách uzavřena

Dne 30. prosince bylo dosaženo dohody mezi EU a Čínou o zásadních otázkách Komplexní dohody o investicích (CAI). Čína se zavázala otevřít svůj trh ve větší míře investorům z EU v řadě sektorů (výroba v oblasti automobilového průmyslu a základních materiálů, cloudové služby, finanční služby, zdravotnictví v soukromém sektoru, environmentální služby, námořní a letecká doprava, apod.), neboť doposud existovala v otevřenosti zahraničním investicím mezi EU a Čínou nerovnováha. Čína se kromě zákazu zavádění diskriminačních praktik rovněž zavázala k dodržování pravidel pro spravedlivé zacházení s evropskými podniky, aby byly v Číně konkurenceschopné, a to i v porovnání s tamními státními podniky. Čína poprvé v dohodě souhlasí rovněž s ustanoveními o udržitelném rozvoji, s posilováním transparentnosti, se závazky ohledně nucené práce a s ratifikací a efektivní implementací relevantních ustanovení úmluvy Mezinárodní organizace práce a Pařížské dohody o klimatických změnách. Dohodu musí nyní schválit Rada a Evropský parlament, následovat budou jednání o přijetí a ratifikaci dohody. Do dvou let od ratifikace CAI se strany v dohodě zavázaly uzavřít dohodu o ochraně investic a dohodu o řešení investičních sporů, a to zejména v kontextu práce UNCITRAL na Mnohostranném investičním soudu, jež by nahradila stávající dvoustranné investiční dohody členských států s Čínou.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2541

★ Dohoda o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím

Evropská komise dne 24. prosince po intenzivních jednáních dosáhla dohody se Spojeným královstvím o podmínkách jeho budoucí spolupráce s Evropskou unií. Návrh dohody o obchodu a spolupráci tvoří tři hlavní pilíře:

Dohoda o volném obchodu: Dohoda se týká nejen obchodu se zbožím a službami, ale také široké škály dalších oblastí v zájmu EU, jako jsou investice, hospodářská soutěž, státní podpora, daňová transparentnost, letecká a silniční doprava, energetika a udržitelnost, rybolov, ochrana údajů a koordinace sociálního zabezpečení. Stanoví nulové celní sazby a nulové kvóty na veškeré zboží, které splňuje příslušná pravidla původu. Obě strany se zavázaly zajistit rovné podmínky, a to tak, že zachovají vysokou úroveň ochrany v oblastech, jako je ochrana životního prostředí, boj proti změně klimatu a stanovování cen uhlíku, sociální a pracovní práva, daňová transparentnost a státní podpora, s účinným vnitrostátním prosazováním, závazným mechanismem řešení sporů a možností obou stran přijmout nápravná opatření. EU a Spojené království se dohodly na novém rámci pro společné řízení rybích populací ve vodách EU a Spojeného království. Pokud jde o dopravu, dohoda zajišťuje nepřetržité a udržitelné letecké, silniční, železniční a námořní spojení, ačkoli přístup na trh bude omezenější než v rámci jednotného trhu. Obsahuje ustanovení, která mají zajistit, aby hospodářská soutěž mezi subjekty z EU a Spojeného království probíhala za rovných podmínek, aby nedocházelo k oslabení práv cestujících a pracovníků ani ke zhoršení bezpečnosti dopravy. Pokud jde o energetiku, dohoda stanoví nový model pro obchodování a vzájemné propojení se zárukami otevřené a spravedlivé hospodářské soutěže, včetně bezpečnostních norem pro energii z moří a výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Pokud jde o koordinaci sociálního zabezpečení, cílem dohody je zajistit řadu práv občanů EU a státních příslušníků Spojeného království. To se týká občanů EU, kteří budou po 1. lednu 2021 pracovat ve Spojeném království, cestovat do Spojeného království nebo se stěhovat do Spojeného království, a státních příslušníků Spojeného království, kteří budou pracovat v EU, cestovat do EU nebo se do ní stěhovat. Dohoda rovněž umožňuje Spojenému království, aby se nadále účastnilo řady stěžejních programů EU na období 2021–2027, jako je Horizont Evropa (pod podmínkou, že Spojené království zaplatí finanční příspěvek do rozpočtu EU). Co se právních služeb týče, ty jsou subsumovány v rámci části II, hlavy II Dohody a rovněž v rámci příloh SERVIN 4-6, jež upravují smluvní poskytovatele služeb a nezávislých odborníků, pohyb fyzických osob a pokyny pro ujednání o uznávání odborných kvalifikací, včetně výhrad jednotlivých členských států EU.

Nové partnerství pro bezpečnost našich občanů: Dohoda o obchodu a spolupráci stanoví nový rámec pro vymáhání práva a justiční spolupráci v trestních a občanských věcech. Uznává potřebu intenzivní spolupráce mezi vnitrostátními policejními a justičními orgány, zejména v oblasti boje proti přeshraniční trestné činnosti a terorismu a jejich stíhání. Vytváří nové operativní schopnosti s ohledem na skutečnost, že Spojené království jako třetí země mimo schengenský prostor nebude mít stejné možnosti jako dříve. Spolupráce v oblasti bezpečnosti může být pozastavena v případě, že Spojené království poruší svůj závazek nadále dodržovat Evropskou úmluvu o lidských právech a její vnitrostátní vymáhání.

Horizontální dohoda o správě: Aby byla podnikům, spotřebitelům a občanům poskytnuta co největší právní jistota, je v kapitole věnované správě jasně uvedeno, jak bude dohoda prováděna a kontrolována. Rovněž zřizuje společnou Radu partnerství, která zajistí řádné uplatňování a výklad dohody a v níž budou projednány všechny nově vzniklé otázky. Závazné mechanismy prosazování a řešení sporů zajistí, aby byla dodržována práva podniků, spotřebitelů a jednotlivců. To znamená, že podniky v EU a ve Spojeném království spolu budou soutěžit za rovných podmínek a nedovolí, aby

některá ze stran využila své autonomie v oblasti regulace k poskytování nespravedlivých subvencí nebo k narušení hospodářské soutěže. Obě strany se mohou v případě porušení dohody zapojit do meziodvětvových odvetných opatření. Tato meziodvětvová odvetná opatření se vztahují na všechny oblasti hospodářského partnerství.

Dohoda se nevztahuje na zahraniční politiku ani na spolupráci v oblasti vnější bezpečnosti a obrany, neboť Spojené království o těchto záležitostech jednat nechtělo. Od 1. ledna 2021 proto mezi Spojeným královstvím a EU nebude existovat žádný rámec pro vypracování a koordinaci společných reakcí na výzvy v oblasti zahraniční politiky, například ukládání sankcí státním příslušníkům nebo ekonomikám třetích zemí.

Spojené království dne 1. ledna 2021 opustí celní unii a jednotný trh EU, veškeré politiky EU a mezinárodní dohody. Skončí volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu mezi Spojeným královstvím a EU. EU a Spojené království budou tvořit dva samostatné trhy – dva oddělené regulační a právní prostory. Tím vzniknou překážky pro obchod se zbožím a službami a přeshraniční mobilitu a výměny, jež dnes neexistují – a to v obou směrech.

Dohoda o vystoupení zůstává v platnosti, provedena bude 1. ledna a chrání mimo jiné práva občanů EU a státních příslušníků Spojeného království, finanční zájmy EU a především mír a stabilitu na irském ostrově.

Obzvláště naléhavou otázkou je aktuálně vstup dohody o obchodu a spolupráci v platnost. Vzhledem k těmto výjimečným okolnostem Komise navrhuje prozatímně uplatňovat dohodu po omezenou dobu, a sice do 28. února 2021. Rada dne 29. prosince rozhodla o podpisu a prozatímním provádění a o uzavření dohody, kterou dne 30. prosince jménem Evropské unie podepsali předseda Evropské rady a předsedkyně Evropské komise. Následně bude Evropský parlament požádán o udělení souhlasu s dohodou, rozhodnutí o přijetí dohody přijme Rada.

Kompletní prozatímní dokument je v českém jazyce k dispozici zde: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A1231\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:22020A1231(01)&from=EN)

Konec transpoziční lhůty pro implementaci pravidel v oblasti telekomunikace

Dne 21. prosince vypršela lhůta pro provedení Evropského kodexu pro elektronické komunikace (směrnice), který vstoupil v platnost v prosinci 2018, do vnitrostátních právních předpisů. Kodex modernizuje evropské předpisy v oblasti elektronických komunikací. Poskytuje spotřebitelům větší výběr, rozšiřuje jejich práva, zajišťuje vyšší standardy komunikačních služeb a podporuje investice, které v EU mohou vytvořit inovativnější digitální prostředí. Dne 18. prosince Komise v souladu s kodexem přijala i právní předpisy k posílení cílů hospodářské soutěže a vnitřního trhu, ochraně spotřebitelů a zajištění spravedlivých sazeb a různorodých nabídek internetových a telefonních služeb. Jedná se o nové nařízení v přenesené pravomoci stanovující jednotné maximální celounijní sazby za ukončení hlasového volání, které si operátoři

mohou vzájemně účtovat za služby volání mezi svými mobilními a pevnými sítěmi; a aktualizované doporučení o relevantních trzích, ve kterém byl aktualizován seznam vymezených trhů pravidelně přezkoumávaných vnitrostátními regulačními orgány.

Kompletní text směrnice je k dispozici v českém jazyce zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1547633333762&uri=CELEX:32018L1972>

Evropská komise schválila první bezpečnou a účinnou vakcínu proti onemocnění COVID-19

Komise dne 21. prosince udělila podmíněnou registraci pro očkovací látku proti onemocnění COVID-19, kterou vyvinuly společnosti BioNTech a Pfizer a která se tak stala první registrovanou vakcínou proti tomuto onemocnění v EU. Tato registrace následuje po kladném vědeckém doporučení, jež vychází z důkladného posouzení bezpečnosti, účinnosti a kvality očkovací látky, které provedla Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) a schválily členské státy. Podmíněná registrace znamená registraci léčiv na základě údajů, které jsou méně kompletní než údaje nezbytné pro běžnou registraci. K takové registraci se přistupuje, pokud výhoda okamžité dostupnosti příslušného léčiva pro pacienty jasně převažuje nad rizikem souvisejícím se skutečností, že všechny údaje o léčivu nejsou dosud k dispozici. Po udělení registrace musí však společnosti v určité lhůtě poskytnout další údaje, včetně probíhajících nebo nových studií, aby se mohlo potvrdit, že výhody i nadále převažují nad riziky.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2466

Program Spravedlnost a Práva a hodnoty: předsednictví Rady a Evropský parlament dosáhly předběžné dohody

Předsednictví Rady a Evropský parlament dne 18. prosince dosáhly předběžné dohody ohledně programu Spravedlnost, který stanoví financování v této oblasti na období let 2021–2027. Cílem tohoto programu je podpořit rozvoj evropského prostoru práva založeného na právním státu a vzájemném uznávání a důvěře, zejména usnadněním přístupu ke spravedlnosti, podporováním justiční spolupráce v občanských a trestních věcech a zefektivněním vnitrostátních systémů soudnictví. Činnosti financované v rámci programu se zaměřují na soudce a další právní odborníky z praxe, jakož i na organizace občanské společnosti. Během provádění programu bude zvláštní pozornost věnována podpoře genderové rovnosti, právům dítěte, ochraně obětí a účinnému uplatňování zásady rovných práv a nediskriminace.

Předsednictví Rady a Evropský parlament dne 17. prosince dosáhly předběžné politické dohody o programu Práva a hodnoty na období 2021–2027. Cílem financování prostřednictvím tohoto programu je chránit práva a hodnoty zakotvené ve

Smlouvách EU s cílem zachovat otevřenou, demokratickou a inkluzivní společnost. Program bude mít významný celkový rozpočet v maximální výši 1,55 miliardy EUR.

Rada dosáhla politické dohody o evropském mírovém nástroji

Rada dne 18. prosince dosáhla politické dohody o evropském mírovém nástroji, který bude novým globálním mimorozpočtovým nástrojem, jehož prostřednictvím bude financována vnější činnost v souvislosti s vojenstvím nebo obranou v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky s cílem předcházet konfliktům, zachovávat mír a posilovat mezinárodní bezpečnost a stabilitu. Nástroj Unii poprvé umožní, aby doplnila činnost svých misí a operací SBOP v hostitelských zemích o opatření pomoci, která mohou zahrnovat dodávky vojenského a obranného vybavení či infrastruktury nebo poskytování pomoci, o něž požádají třetí země a regionální nebo mezinárodní organizace. Opatření pomoci budou zakotvena v jasné a soudržné politické strategii a budou je doprovázet důkladná posouzení rizik a spolehlivé záruky. Evropský mírový nástroj bude nástupcem stávajícího afrického mírového projektu, tj. hlavního nástroje, jehož prostřednictvím EU přispívá k financování operací vedených Africkou unií nebo africkými regionálními organizacemi. Umožní Unii přispívat k financování operací na podporu míru pod vedením partnerů kdekoli na světě. Nástroj dále nahradí mechanismus Athena, který byl dříve používán k financování společných nákladů jednotlivých vojenských misí a operací SBOP EU (tj. nákladů na velitelství, přepravu personálu, ochranu sil atd.).

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9736-2018-INIT/cs/pdf>

Přijetí dlouhodobého rozpočtu EU na období 2021–2027

Rada dne 17. prosince schválila víceletý finanční rámec, čímž formálně završila proces přijímání. Víceletý finanční rámec na období 2021–2027 nabude platnosti dne 1. ledna 2021. Pro všechny příjemce finančních prostředků EU tak v příštích sedmi letech bude k dispozici 1,074 bilionu EUR. Zároveň pokračují práce na dokončení dočasného nástroje na podporu oživení NextGenerationEU, který byl vytvořen jako motor pro oživení Evropy z koronavirové krize. Po přijetí bude tento balíček o celkovém objemu 1,8 bilionu eur vůbec největším balíčkem, který kdy byl prostřednictvím rozpočtu EU financován. Aby mohla Komise zahájit půjčování v rámci nástroje NextGenerationEU, a zajistit tak fungování tohoto nástroje, je stále zapotřebí ratifikace nového rozhodnutí o vlastních zdrojích členskými státy v souladu s jejich ústavními požadavky.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/eu-budget-2021-2027_en

Nová pravidla týkající se úřadu OLAF

Evropský parlament dne 17. prosince přijal nová pravidla, která posilují úlohu Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a připravují půdu pro bezproblémovou spolupráci s novým Úřadem evropského veřejného žalobce (EPPO).

Očekává se, že úřad EPPO zahájí svou činnost počátkem roku 2021. Revidované nařízení č. 883/2013 stanoví, jak bude úřad OLAF spolupracovat s žalobci úřadu EPPO s cílem zajistit náležitou ochranu finančních prostředků EU. Oba úřady – OLAF i EPPO – budou usilovat o ochranu finančních zájmů EU a jejich úlohy se budou vzájemně doplňovat: mandát úřadu EPPO zahrnuje 22 z 27 členských států a zaměří se výhradně na vyšetřování a stíhání trestných činů. Úřad OLAF bude nadále působit v celé EU a bude se zaměřovat na vyšetřování i jiných než trestních věcí, které mají dopad na finanční zájmy Unie, jakož i na závažná pochybení v rámci evropských orgánů. Nová pravidla stanoví: jasná pravidla pro vzájemné podávání zpráv, aby žádný případ nezůstal bez povšimnutí; jasné vymezení vzájemně se doplňujících úloh obou úřadů (úřad OLAF se zaměří na opatření nezbytná k vymáhání neoprávněně vyplacených peněz a na správní opatření na ochranu rozpočtu před podvody, zatímco úřad EPPO bude provádět šetření s cílem stanovit trestní odpovědnost). Revidované nařízení rovněž posiluje možnosti úřadu OLAF vést svá vlastní vyšetřování, a to prostřednictvím: zjednodušených pravidel pro kontroly a inspekce, která úřadu umožňují vykonávat své vyšetřovací pravomoci účinnějším a soudržnějším způsobem ve všech členských státech; nových pravidel pro přístup úřadu OLAF k informacím o bankovních účtech, které mají při vyšetřování podvodů často zásadní význam, a to prostřednictvím příslušných vnitrostátních orgánů; posílených pravidel týkajících se koordinačních služeb pro boj proti podvodům v členských státech a spolupráce mezi úřadem OLAF a příslušnými vnitrostátními orgány před zahájením vyšetřování, v jeho průběhu a po jeho skončení; silnějších záruk pro osoby, jichž se vyšetřování úřadu OLAF týká, a to vytvořením funkce kontrolora, který bude vyřizovat stížnosti týkající se uplatňování procesních záruk a pravidel, která se vztahují na vyšetřování, a přístupu dotyčné osoby k závěrečné zprávě úřadu OLAF v případě vyšetřování, jež vyústí v soudní doporučení.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_2437

Nová Strategie kybernetické bezpečnosti EU a nová pravidla pro větší odolnost fyzických a digitálních kritických subjektů

Dne 16. prosince zveřejnila Komise balíček opatření k posílení kybernetické bezpečnosti v EU, jež sestává ze Strategie kybernetické bezpečnosti EU pro digitální dekádu, návrhu směrnice o opatřeních k dosažení vysoké společné úrovně

kybernetické bezpečnosti v Unii („NIS 2“), Zprávy o dopadu doporučení Komise o kybernetické bezpečnosti sítí 5G a návrhu směrnice o odolnosti kritických subjektů.

Strategie zahrnuje zejména následující iniciativy: celounijní kybernetický štít tvořený bezpečnostními operačními středisky, která budou používat umělou inteligenci a strojové učení k odhalování raných signálů hrozícího kybernetického útoku a umožní přijmout opatření před tím, než dojde ke škodám; společnou kybernetickou jednotku, která propojí všechny komunity kybernetické bezpečnosti, aby bylo možné sdílet informace o hrozbách a společně na incidenty a hrozby reagovat; evropská řešení pro posílení bezpečnosti internetu v celosvětovém měřítku, včetně veřejné služby EU pro řešení doménových jmen; nařízení k zabezpečení internetu bezpečných věcí; silnější soubor nástrojů EU pro kybernetickou diplomacii s cílem předcházet kybernetickým útokům, odrazovat od nich a reagovat na ně; posílenou spolupráci v oblasti kybernetické obrany, zejména prostřednictvím přezkumu politického rámce pro tuto obranu; Akční program OSN pro řešení mezinárodní bezpečnosti v kyberprostoru; intenzivnější a důkladnější kybernetické dialogy se třetími zeměmi a regionálními a mezinárodními organizacemi, včetně NATO; a Agendu EU pro budování vnějších kybernetických kapacit a Interinstitucionální výbor EU pro budování kybernetických kapacit s cílem zvýšit účinnost a efektivnost budování těchto kapacit v EU.

Návrh směrnice NIS 2, jehož cílem je eliminovat nedostatky předchozí směrnice o bezpečnosti sítí a informačních systémů, rozšiřuje oblast působnosti stávající směrnice tím, že doplňuje nová odvětví podle jejich významu pro hospodářství a společnost, a zavádí jasný limit pro velikost. To znamená, že do oblasti působnosti směrnice budou zahrnuty všechny střední a velké společnosti ve vybraných odvětvích (energetika, doprava, bankovníctví, infrastruktury finančních trhů, zdravotnictví, výroba farmaceutických výrobků, pitná voda, odpadní vody, digitální infrastruktura, veřejná správa, vesmír, poštovní a kurýrní služby, nakládání s odpady, chemické látky, potraviny, výroba jiných zdravotnických prostředků, počítače a elektronika, strojní zařízení a motorová vozidla a digitální poskytovatelé). Návrh odstraňuje dosavadní rozlišování mezi provozovateli základních služeb a poskytovateli digitálních služeb. Pro společnosti zpřísnuje a zefektivňuje požadavky na bezpečnost a podávání zpráv. Komise navíc navrhuje řešit i bezpečnost dodavatelských řetězců a dodavatelských vztahů. Na evropské úrovni návrh posiluje kybernetickou bezpečnost v dodavatelských řetězcích, pokud jde o klíčové informační a komunikační technologie. Členské státy mohou ve spolupráci s Komisí a Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) provádět koordinovaná posouzení rizik kritických dodavatelských řetězců s využitím úspěšného přístupu přijatého v souvislosti s doporučením Komise o kybernetické bezpečnosti sítí 5G. Návrh zavádí přísnější opatření dohledu pro vnitrostátní orgány a přísnější požadavky na vymáhání a usiluje o harmonizaci sankčních režimů mezi členskými státy.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_2392#cybersecurity

Evroposlanci podmínili přístup k prostředkům EU respektováním právního státu

Evropský parlament dne 16. prosince schválil nařízení, jehož cílem je chránit finanční prostředky EU před jejich zneužitím ze strany vlád členských států ohýbajících principy právního státu. Nová právní úprava umožní pozastavit platby z rozpočtu EU zemím, ve kterých dochází k potvrzenému porušování právního státu s důsledky na hospodaření s prostředky EU. Schválený text však zároveň zajistí, že účet za porušování pravidel ze strany vlády nezaplatí koneční příjemci plateb v daném státě. Evropská komise v případě prokázaného porušování právního státu navrhne spuštění mechanismu podmíněnosti vůči vládě dané země. Následně dojde k omezení nebo ke zmrazení plateb z rozpočtu EU danému členskému státu. O navrhovaných opatřeních pak bude Rada rozhodovat kvalifikovanou většinou ve stanovené lhůtě jednoho a ve výjimečných případech až třech měsíců. Poslancům se doba, kterou budou instituce EU mít na přijetí opatření proti členskému státu v případě zjištění rizik porušení právního státu, podařilo zkrátit na maximálně 7-9 měsíců. Evropský parlament prosadil, aby se nové předpisy nevztahovaly pouze na přímé zneužívání prostředků EU, například v případech korupce či podvodů. Do působnosti nařízení spadá i systematické porušování základních hodnot EU, které musí respektovat všechny její členské státy, jako jsou demokracie či nezávislost soudnictví. Uplatnit by se mělo v případech rizika nebo reálného negativního dopadu nerespektování těchto hodnot ze strany státu na hospodaření s prostředky EU. Poslancům se také podařilo doplnit do textu zvláštní ustanovení s příklady, které objasňují možný rozsah porušení právního státu spadajících do působnosti nařízení. Schválený text zmiňuje například ohrožení nezávislosti soudnictví, neschopnost zajistit nápravu v případě svévolného či nezákonného rozhodnutí či omezení právních prostředků nápravy.

Nová pravidla se budou vztahovat na všechny prostředky EU v rámci sdíleného řízení od 1. ledna 2021.

Nařízení je k dispozici v českém jazyce zde: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2020-0428_CS.html

Příručka CCBE: ESLP otázky a odpovědi pro advokáty 2020

Rada evropských advokátních komor (CCBE) publikovala v prosinci svou aktualizovanou příručku klíčových otázek a odpovědí pro advokáty, jež zastupují své klienty v řízeních před Evropským soudem pro lidská práva. Příručka zahrnuje jednak informace o vnitrostátních řízeních před podáním stížnosti k ESLP, náležitosti stížnosti a praktická doporučení, průběh samotného řízení před ESLP, ale také obsah rozhodnutí ESLP a informace o následném výkonu rozsudku v členských státech.

Kompletní příručka je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://www.ccbe.eu/fileadmin/speciality_distribution/public/documents/PD_STRAS/PDS_Guides_recommendations/EN_PDS_2020_guide-CEDH.pdf

Politická dohoda o Evropském fondu pro přizpůsobení se globalizaci, který pomáhá propuštěným pracovníkům

Evropský parlament a členské státy EU v Radě dosáhly dne 16. prosince politické dohody ohledně Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, který pomáhá propuštěným pracovníkům. Dokud nebude fond s konečnou platností schválen, díky dohodě z něj může být nadále poskytována podpora pracovníkům a osobám samostatně výdělečně činným, kteří přišli o práci. Z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) lze financovat individualizovaná podpůrná opatření, která doplňují vnitrostátní podpůrné mechanismy. Jedná se například o cílené kurzy odborné přípravy, rekvalifikaci a zvyšování kvalifikace (zejména k získání digitálních dovedností), mentorství a profesní poradenství, pomoc při hledání zaměstnání a při zahájení vlastního podnikání a příspěvky pro pečovatele. Podle nové politické dohody se důraz přesouvá od příčiny restrukturalizace k jejím dopadům.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2446

SDEU: Zpráva o fungování Tribunálu Evropské unie

EU přijala 16. prosince 2015 reformu unijní soudní struktury spočívající ve zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu Evropské unie ve třech po sobě jdoucích etapách a v přenesení pravomoci rozhodovat v prvním stupni spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci ze Soudu pro veřejnou službu na Tribunál k 1. září 2016. V rámci dohledu nad prováděním této reformy byl Soudní dvůr v čl. 3 odst. 1 nařízení 2015/24221 vyzván, aby Evropskému parlamentu, Radě a Komisi předložil zprávu o fungování Tribunálu, vypracovanou s pomocí externích poradců. Tato zpráva se podle tohoto ustanovení zaměří zejména na efektivnost Tribunálu, nezbytnost a účinnost navýšení počtu soudců na 54, využití a účinnost zdrojů a zřizování dalších specializovaných senátů nebo další strukturální změny. Soudní dvůr předal tuto zprávu Evropskému parlamentu, Radě a Komisi 21. prosince 2020.

Kompletní zpráva bude v následujících týdnech zveřejněna zde: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7031/

Komise navrhuje nová pravidla pro digitální platformy

Komise dne 15. prosince navrhla reformu digitálního prostoru – komplexní soubor nových pravidel pro všechny digitální služby, včetně sociálních médií, internetových tržišť a dalších on-line platform, které působí v Evropské unii, a to akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích. Jádrem obou návrhů jsou evropské hodnoty. Nová pravidla si kladou za cíl lépe chránit spotřebitele a jejich základní práva na internetu a umožní vznik spravedlivějších a otevřenějších digitálních trhů pro všechny. Podpoří rovněž růst menších platform, malých a středních podniků a začínajících podniků, kterým poskytne snadný přístup k zákazníkům na celém jednotném trhu a sníží

náklady na dodržování předpisů. Kromě toho on-line platformám, které dosáhly nebo podle očekávání dosáhnou takového významu, že „stráží“ přístup na jednotný trh, nová pravidla zakážou ukládat nespravedlivé podmínky. Oba návrhy jsou jádrem ambicí Komise nastolit digitální desetiletí Evropy.

Akt o digitálních službách: Prostředí digitálních služeb se dnes výrazně liší od doby před 20 lety, kdy byla přijata směrnice o elektronickém obchodu. On-line zprostředkovatelé se stali klíčovými hráči na poli digitální transformace. Zejména on-line platformy přinesly významné výhody spotřebitelům, stimulovaly inovace, usnadnily přeshraniční obchodování v Unii i mimo ni a otevřely nové příležitosti řadě evropských podniků a obchodníků. Zároveň však mohou být využívány jako prostředek k šíření nezákonného obsahu nebo prodeji nelegálního zboží či služeb přes internet. Některé z největších subjektů začaly plnit funkci jakoby veřejných prostorů pro sdílení informací a on-line obchodování. Získaly systémový charakter a představují zvláštní riziko pro práva uživatelů, informační toky a účast veřejnosti. Podle aktu o digitálních službách budou všem digitálním službám, které spojují spotřebitele se zbožím, službami nebo digitálním obsahem, uloženy v celé EU závazné povinnosti, včetně nových postupů pro rychlejší odstraňování nezákonného obsahu a komplexní ochrany základních práv uživatelů na internetu. Nový rámec nastolí novou rovnováhu mezi právy a povinnostmi uživatelů, zprostředkovatelských platform a veřejných orgánů.

Akt o digitálních trzích se zabývá negativními důsledky některých způsobů chování platform, které působí jako „digitální strážci“ přístupu na jednotný trh. Jedná se o platformy, které mají významný dopad na vnitřní trh, pro podnikové uživatele představují důležitou cestu, jak být v kontaktu se zákazníky, a mají nebo pravděpodobně budou mít pevné a trvalé postavení. V důsledku toho mohou mít takovou sílu, že mohou určovat svá vlastní pravidla a omezovat kontakt mezi podniky a spotřebiteli. Někdy mají takové společnosti kontrolu nad celými ekosystémy platform. Pokud se „strážce“ uchyluje k nekalým obchodním praktikám, může hodnotným a inovativním službám svých podnikových uživatelů zabránit v tom, aby oslovily spotřebitele, nebo je v tom zpomalovat. Mezi příklady těchto praktik patří neférové využívání dat od podniků působících na těchto platformách nebo situace, kdy uživatelé musí využívat konkrétní službu a mají jen omezenou možnost přejít ke konkurenci. Akt o digitálních trzích stanoví zejména harmonizovaná pravidla, která vymezují a zakazují nekalé postupy „strážců“, a zavádí donucovací mechanismus založený na šetřeních trhu. Tentýž mechanismus zajistí, aby povinnosti stanovené v nařízení byly průběžně aktualizovány vzhledem k neustále se vyvíjející digitální realitě.

Evropský parlament a členské státy budou návrhy Komise projednávat řádným legislativním postupem. Pokud je přijmou, bude konečné znění přímo použitelné v celé Evropské unii.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2347

Dohoda o povinném transparenčním rejstříku

Dne 15. prosince dosáhly unijní instituce dohody o povinném transparenčním rejstříku. Dohoda obsahuje principy a pravidla pro koordinovaný přístup k transparentnímu a etickému prosazování zájmů subjektů na evropské úrovni. Rejstřík bude použitelný pro jednání s Evropským parlamentem, Komisí a nově i Radou EU. Další unijní instituce jej mohou rovněž využívat na dobrovolné bázi, stejně jako Stálá zastoupení členských států. Rejstříku podléhají veškeré aktivity zájmových subjektů ovlivňující rozhodovací činnost, normotvorbu a implementaci předpisů na unijní úrovni. Výčet zahrnutých aktivit je demonstrativní a zahrnuje rovněž jednání, organizaci akcí, účast na veřejných konzultacích, komunikačních kampaních, přípravu stanovisek a dodatků. Zástupci zájmových subjektů budou muset deklarovat zájmy a cíle, které prosazují a rovněž specifikovat skupinu, či klienta, jež zastupují. Rovněž budou mít povinnost informovat o zdrojích jež vyhrazují na prosazování svých zájmů, včetně jejich původu. Některé aktivity jako např. spontánní setkání, poskytování informací na žádost unijních institucí, právní poradenství, činnost mezivládních organizací nebo veřejných orgánů členských států nebudou povinně podléhat registraci, nicméně subjekty tak mohou učinit. Aktivity zástupců registrovaných organizací budou pro eliminaci administrativní zátěže považovány za aktivity těchto organizací. Žadatelé o registraci budou muset jednat v souladu s etickým kodexem. Toto jednání bude průběžně monitorováno a porušení etického kodexu může mít za následek vyšetřování či vyškrtnutí z rejstříku. Dohodu musí nyní formálně přijmout všechny tři instituce, následně vstoupí v platnost.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_20_2427

Bezpečnostní unie: Protiteroristická agenda a Europol se silnějšími kompetencemi zvýší odolnost EU

Evropská komise dne 9. prosince předložila novou protiteroristickou agendu, která pomůže Evropské unii zintenzivnit boj proti terorismu a násilnému extremismu a zvýší její odolnost vůči ohrožení terorismem. V návaznosti na činnost posledních let je cílem agendy pomoci členským státům lépe předvídat teroristické hrozby, předcházet jim, reagovat na ně a chránit občany. Europol, agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva, bude na základě revidovaného mandátu, který byl dnes navržen, poskytovat členským státům kvalitnější operativní podporu při vyšetřování. Nový mandát rovněž Europolu umožní zpracovávat rozsáhlé a složité soubory údajů, zlepšit spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a s partnerskými zeměmi mimo EU a pomáhat při vývoji nových technologií, které donucovací orgány potřebují. Mandát upevní rámec Europolu pro ochranu údajů a zintenzivní parlamentní dohled.

Protiteroristická agenda si zejména klade za cíl: zjistit slabá místa a budovat kapacity pro předvídaní hrozeb poskytováním kvalitních vstupů ze strany členských států Zpravodajskému a informačnímu centru (EU INTCEN); předcházet útokům řešením radikalizace, a to zejména zamezením šíření extremistických ideologií na internetu přijetím pravidel pro odstraňování teroristického obsahu online, podporou začleňování

a poskytováním příležitostí prostřednictvím vzdělávání, kultury, práce s mládeží a sportu; posílit preventivních opatření ve věznicích se zaměřením na rehabilitaci a opětovné začleňování radikálních vězňů, a to i po jejich propuštění; podporovat bezpečnost již od návrhu a snížit zranitelnosti měst a jejich obyvatel; zajistit systematické kontroly na hranicích a navrhnout systém, který zajistí, aby osoba, jíž nebylo z bezpečnostních důvodů povoleno držet střelnou zbraň v jednom členském státě, nemohla podat obdobnou žádost v jiné zemi Unie; posílit operativní podpory, trestní stíhání a práva obětí s cílem lépe reagovat na útoky – v roce 2021 navrhne Komise unijní kodex policejní spolupráce s cílem posílit spolupráci mezi donucovacími orgány, a to i v boji proti terorismu; jmenovat protiteroristického koordinátora, který bude odpovídat za koordinaci unijní politiky a financování v oblasti boje proti terorismu a úzce spolupracovat s členskými státy a Evropským parlamentem.

Více informací je v českém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2326

Nové Evropské centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost se bude nacházet v Bukurešti

Dne 9. prosince 2020 vybrali zástupci vlád členských států EU Bukurešť v Rumunsku jako budoucí sídlo nového Evropského průmyslového, technologického a výzkumného centra kompetencí pro kybernetickou bezpečnost. Centrum kompetencí pro kybernetickou bezpečnost zlepší koordinaci výzkumu a inovací v oblasti kybernetické bezpečnosti v EU. Bude rovněž hlavním nástrojem EU pro shromažďování investic do výzkumu, technologií a průmyslového vývoje v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Politická dohoda o nové dohodě o partnerství mezi EU a africkými, karibskými a tichomořskými státy

Hlavní vyjednaváči EU a Organizace afrických, karibských a tichomořských států (OACPS), dříve nazývané Skupina států AKT, dne 3. prosince dosáhli politické dohody o znění nové dohody o partnerství, která nahradí dohodu z Cotonou. Tato dohoda, kterou její smluvní strany musí schválit, podepsat a ratifikovat, se bude vztahovat na velký počet oblastí – od udržitelného rozvoje a růstu až po lidská práva a mír a bezpečnost – a bude zaměřena na posílení každého regionu. Jakmile nabude účinku, bude sloužit jako nový právní rámec a vodítko pro politické a hospodářské vztahy a vztahy v oblasti spolupráce mezi EU a 79 členy OACPS v příštích dvaceti letech. EU a členové OACPS tvoří mezinárodní velmoc. Společně představují více než 1,5 miliardy obyvatel a více než polovinu křesel v Organizaci spojených národů. Prostřednictvím této nové dohody budou členské státy EU a OACPS moci lépe řešit vznikající potřeby a globální výzvy, jako jsou pandemie COVID-19, změna klimatu, správa oceánů, migrace, mír a bezpečnost. Nová dohoda o partnerství se skládá z tzv. „společného základu“ stanovícího hodnoty a zásady, které naše země sblíží, a uvádí strategické prioritní oblasti, na nichž obě strany hodlají pracovat. Jedná se o: i) lidská práva, demokracii a správu věcí veřejných, ii) mír a bezpečnost, iii) lidský a sociální rozvoj, iv) environmentální udržitelnost a změnu klimatu, v) inkluzivní udržitelný

hospodářský růst a rozvoj a vi) migraci a mobilitu. Nová dohoda o partnerství kombinuje tuto základní část se třemi specifickými regionálními akčními protokoly (Afrika, Karibik, Tichomoří), které se zaměřují na potřeby každého regionu. To umožní bezprecedentní regionální zaměření. Regionální protokoly budou mít vlastní specifickou správu pro řízení a směřování vztahů s EU a různými zapojenými regiony, mimo jiné prostřednictvím smíšených parlamentních výborů. Bude rovněž existovat zastřešující společný rámec OACPS-EU se silným parlamentním rozměrem.

Více informací je k dispozici v anglickém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/qanda_20_2303

Evropský zatýkácí rozkaz: Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti Česku, Estonsku, Itálii, Litvě, Rakousku a Polsku

Komise dne 3. prosince rozhodla, že zašle Česku, Estonsku, Itálii, Litvě, Rakousku a Polsku výzvu, protože tyto země ve svém vnitrostátním právu neúplně nebo nesprávně provedly rámcové rozhodnutí o evropském zatýkáčím rozkazu (2002/584/SVV). Evropský zatýkáčím rozkaz zjednodušuje přeshraniční justiční postup předávání: pokud soudce některého členského státu vydá příkaz k zadržení osoby podezřelé ze spáchání závažného trestného činu, je tento zatýkáčím rozkaz platný na celém území EU. Tento zatýkáčím rozkaz, který funguje od 1. ledna 2004, nahradil zdlouhavé postupy vydávání osob, které se dříve mezi členskými státy EU uplatňovaly. K zajištění řádného fungování evropského zatýkáčím rozkazu je nezbytné, aby všechny členské státy do svého vnitrostátního práva plně a správně začlenily veškerá ustanovení rámcového rozhodnutí. Česko, Estonsko, Itálie, Litva, Rakousko a Polsko tak neučinily: například zacházejí se svými státními příslušníky příznivěji než s občany EU z jiných členských států nebo zavedly další důvody pro odmítnutí zatýkáčím rozkazů, jež se v rámcovém rozhodnutí nestanoví. Proto se dnes Komise rozhodla zaslat těmto členským státům výzvy. Nyní mají dva měsíce na to, aby přijaly nezbytná opatření k nápravě nedostatků, které Komise zjistila. Pokud tak neučiní, může Komise rozhodnout, že zašle odůvodněné stanovisko.

Hlavní prosincové případy nesplnění povinností jsou k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/inf_20_2142

Evropský akční plán pro demokracii: posílení demokracie v EU

Evropská komise dne 3. prosince předložila svůj Evropský akční plán pro demokracii, jehož cílem je posílit postavení občanů a vybudovat odolnější demokracie v celé EU. Akční plán hodlá řešit problémy, jimž čelí naše demokratické systémy v souvislosti s rostoucím extremismem a pociťovaným odcizením mezi politickými představiteli a veřejností. Stanoví opatření pro podporu svobodných a spravedlivých voleb, posílení

svobody sdělovacích prostředků a boj proti dezinformacím. Konkrétněji Komise navrhne právní opatření týkající se politické reklamy, které se zaměří na sponzory placeného obsahu a výrobní a distribuční kanály, včetně online platform, inzerentů a subjektů poskytujících politické poradenství, přičemž vyjasní jejich příslušné povinnosti. Komise rovněž doporučí opatření k řešení otázky bezpečnosti novinářů a předloží iniciativu na jejich ochranu před strategickými žalobami proti účasti veřejnosti. V neposlední řadě bude Komise řídit úsilí o přepracování stávajícího kodexu zásad boje proti dezinformacím, zpřísní požadavky na online platformy a zavede důsledné monitorování a dohled.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/european-democracy-action-plan_en

Modernizace justičních systémů v EU: nový balíček, který má urychlit digitalizaci justičních systémů a podpořit odbornou přípravu pracovníků v soudnictví

Evropská komise dne 2. prosince přijala balíček iniciativ k modernizaci justičních systémů v EU. Dvěma hlavními pilíři nového balíčku jsou sdělení o digitalizaci justice v EU a nová Strategie evropského justičního vzdělávání. Cílem tohoto digitálního souboru nástrojů v oblasti soudnictví je dále podpořit členské státy v tom, aby pokročily ve svých vnitrostátních systémech soudnictví směrem k digitální éře a zlepšily přeshraniční justiční spolupráci mezi příslušnými orgány v EU. Pokud jde o evropské justiční vzdělávání, Komise připravuje soudce, státní zástupce a ostatní pracovníky v soudnictví, aby mohli čelit výzvám 21. století, jako je například digitalizace. Jeho dalším cílem je podpora společné evropské soudní kultury, která je založena na právním státě, základních právech a vzájemné důvěře.

Dnešní sdělení o digitalizaci justice v EU zahrnuje zejména tyto čtyři nástroje:

Stanovení digitální varianty jako výchozí možnosti při přeshraniční justiční spolupráci: V současnosti mnoho soudních řízení, též přeshraničních, probíhá stále prostřednictvím papírových dokumentů a poštovních služeb. Evropská komise bude pracovat na legislativním návrhu digitalizace postupů přeshraniční justiční spolupráce v občanských, obchodních a trestních věcech. Jeho přijetí je plánováno na konec roku 2021.

Boj proti přeshraniční trestné činnosti: Je třeba aktualizovat systém správy případů Eurojustu, který této agentuře umožňuje provádět křížovou kontrolu různých případů za účelem koordinace boje EU proti závažné přeshraniční trestné činnosti, včetně terorismu. Změny mandátu Europolu navíc zavedou propojení funkcí vyhledávání shody (hit/no-hit link) mezi Úřadem evropského veřejného žalobce a Europolem. Díky těmto propojením funkcí vyhledávání shody mezi svými systémy pro správu případů budou Eurojust, Europol a Úřad evropského veřejného žalobce informováni o probíhajících vyšetřováních a stíháních. V roce 2021 Komise také předloží legislativní iniciativy týkající se digitální výměny informací o přeshraničních případech terorismu a zřízení platformy pro spolupráci společných vyšetřovacích týmů.

Lepší přístup k informacím: Do elektronických databází lze snadno nahlížet a tyto databáze minimalizují náklady pro uživatele a jsou odolné vůči krizím. Členské státy

by proto měly usilovat o digitalizaci svých rejstříků a usilovat o jejich vzájemné propojení.

Nástroje IT pro přeshraniční spolupráci: e-CODEX (komunikace v oblasti e-justice prostřednictvím výměny informací on-line) je hlavním nástrojem pro bezpečnou přeshraniční spolupráci v občanskoprávních, obchodních a trestních řízeních. K dnešnímu dni používají e-CODEX pouze některé členské státy. Přijetím dnešního legislativního návrhu chce Komise z nástroje e-CODEX učinit „zlatý standard“ pro bezpečnou digitální komunikaci v přeshraničních soudních řízeních ve všech členských státech. Od 1. července 2023 svěřuje Komise tento systém agentuře eu-LISA. Dalším digitálním nástrojem je eEDES (digitální systém výměny elektronických důkazů), který některé členské státy používají k rychlé a bezpečné výměně evropských vyšetřovacích příkazů, žádostí o vzájemnou právní pomoc a souvisejících důkazů v digitálním formátu místo jejich výměny poštou. Komise tímto legislativním návrhem, který dnes přijala, vybízí všechny členské státy, aby se k systému eEDES připojily. Tyto nástroje IT zmodernizují justiční systémy EU a vytvoří skutečnou evropskou přidanou hodnotu.

Uvedená opatření budou financována z mechanismů, které jsou k dispozici v rámci příštího víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 a nástroje „Next Generation EU“.

Strategie evropského justičního vzdělávání rozšiřuje rozsah nabídky odborné přípravy EU pro pracovníky v soudnictví o nové oblasti politiky, jako je digitalizace a umělá inteligence, přičemž je vybavuje znalostmi a dovednostmi potřebnými k tomu, aby mohli čelit výzvám 21. století. Stanoví rovněž ambiciózní cíle: do roku 2024 bude muset být 65 % soudců a státních zástupců a 15 % advokátů a právníků každoročně proškoleny v oblasti práva EU. Zástupci právních profesí budou moci dodatečně vyhledávat vzdělávací kurzy v oblasti práva EU prostřednictvím evropské vzdělávací platformy, na jejíž přípravě se CCBE podílela, jejíž první zkušební fáze byla dnes zahájena a která má být plně funkční v průběhu roku 2021.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2246

Nová strategie pro posílené uplatňování Listiny základních práv EU

Evropská komise dne 2. prosince představila novou strategii pro posílené uplatňování Listiny základních práv v EU. Od příštího roku bude Komise předkládat výroční zprávu, která se bude zabývat tím, jak členské státy listinu uplatňují ve vybrané tematické oblasti. Strategie doplňuje evropský akční plán pro demokracii a zprávu o stavu právního státu, což dokládá komplexní přístup Komise k prosazování a ochraně základních práv a hodnot EU. Zaměřuje se na čtyři pilíře opatření a stanoví směr provádění Listiny na příštích 10 let: účinné uplatňování členskými státy; posilování postavení občanské společnosti; Listina jako kompas pro orgány EU; zvyšování povědomí občanů.

Více informací je k dispozici v českém jazyce zde: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_2249

Nová pravidla daňové transparentnosti pro digitální platformy (DAC 7)

Evropská komise uvítala dne 1. prosince kompromis, jehož členské státy nedávno dosáhly a který rozšiřuje unijní pravidla daňové transparentnosti na digitální platformy a zajišťuje, aby svůj spravedlivý podíl na daních odváděli i ti, kteří vydělávají peníze prodejem zboží nebo služeb jejich prostřednictvím. Od svého přijetí byla původní směrnice 2011/16/EU šestkrát změněna tak, aby zahrnovala informace o finančních účtech, o daňových rozhodnutích a předběžných posouzeních převodních cen, o zprávách podle jednotlivých zemí, o skutečném vlastnictví, o přeshraničních uspořádáních, která se mají oznamovat, a nyní o digitálních platformách. Minulý týden zveřejnila Komise plán na rozšíření oblasti působnosti směrnice tak, aby zahrnovala kryptoměny a elektronické peníze (DAC 8).

Dohoda navazuje na návrh, který Komise předložila v červenci jako součást Akčního plánu pro spravedlivé a jednoduché zdanění podporující strategii oživení. Dohodnutý návrh o správním spolupráci (DAC 7) zajistí, aby si členské státy automaticky vyměňovaly informace o příjmech, které prodejci prostřednictvím digitálních platform generují, bez ohledu na to, zda se platforma nachází v EU, či nikoli. Nejenže umožní vnitrostátním orgánům určit situace, kdy by měla být zaplácena daň, ale také sníží administrativní zátěž platform, které se často musí vypořádávat s mnoha různými vnitrostátními požadavky na podávání zpráv. Mimoto návrh objasňuje a zpřísňuje pravidla i v dalších oblastech, v nichž členské státy bojují proti zneužívání daňového systému společně, například formou společných daňových auditů.

K formálnímu přijetí dojde poté, co Evropský parlament a Hospodářský a sociální výbor zaujmou své stanovisko. Nová pravidla se použijí od 1. ledna 2023.

Více informací je v anglickém jazyce k dispozici zde: https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/tax-cooperation-control/administrative-cooperation/enhanced-administrative-cooperation-field-direct-taxation_en

Judikatura

SDEU: Rozsudek ve věci C-398/19 Generalstaatsanwalt schaft Berlin, ze dne 17. prosince 2020

Občan Unie může být vydán do třetího státu až po konzultaci s členským státem, jehož je státním příslušníkem. V rámci této konzultace musí členský stát, jehož je dotyčná osoba státním příslušníkem, obdržet od dožádaného členského státu informace o veškerých právních a skutkových okolnostech sdělených v žádosti o vydání a musí mu být poskytnuta přiměřená lhůta k vydání případného evropského zatýkacího rozkazu na tohoto občana.

BY, ukrajinský a rumunský státní příslušník, se narodil na Ukrajině a žil v tomto státě až do roku 2012, kdy se přestěhoval do Německa. V roce 2014 nabyl na svou žádost rumunské státní občanství jakožto potomek rumunských státních příslušníků; v Rumunsku však nikdy nežil. V březnu 2016 obdržely německé orgány od státního

zastupitelství Ukrajiny žádost o vydání BY za účelem trestního stíhání. V listopadu 2016 Vrchní státní zastupitelství v Berlíně informovalo rumunské ministerstvo spravedlnosti o žádosti o vydání a dotázalo se, zda rumunské orgány zamýšlejí samy trestně stíhat BY. Ministerstvo odpovědělo, že rumunské orgány mohou o provedení trestního stíhání rozhodnout pouze na žádost ukrajinských justičních orgánů a že vydání vnitrostátního zatýkacího rozkazu jakožto podmínka pro vydání evropského zatýkacího rozkazu je podmíněno existencí dostatečných důkazů o vině dotčené osoby. Požádalo proto německé orgány, aby mu poskytly důkazy, které jim byly sděleny ukrajinskými orgány. Německé právo zakazuje vydávání německých státních příslušníků, avšak nikoliv vydávání státních příslušníků jiných členských států. Vrchní zemský soud v Berlíně se proto domnívá, že vydání BY na Ukrajinu je zákonné, nicméně si klade otázku, zda není v rozporu se zásadami rozvinutými Soudním dvorem v rozsudku Petruhin, neboť rumunské justiční orgány formálně nerozhodly o případném vydání evropského zatýkacího rozkazu. Ve výše uvedeném rozsudku totiž Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že pokud členský stát, do něhož se přemístil státní příslušník jiného členského státu, obdrží od třetího státu žádost o vydání, je povinen informovat členský stát, jehož je vyžádaná osoba státním příslušníkem, aby poskytl orgánům posledně uvedeného členského státu příležitost vydat evropský zatýkací rozkaz za účelem jeho předání k trestnímu stíhání. Předkládající soud se zamýšlí nad tím, jaké důsledky má uvedený rozsudek pro výsledek věci, jež mu byla předložena, a proto Soudnímu dvoru položil tři předběžné otázky týkající se výkladu článku 18 SFEU (upravujícího zásadu zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti) a článku 21 SFEU (upravujícího svobodu pohybu a pobytu občanů Unie na území členských států), jakož i rozsudku Petruhin.

Soudní dvůr, zasedající ve velkém senátu, zaprvé zkoumal, zda se články 18 a 21 SFEU použijí na situaci takového občana Unie, jako je osoba dotčená ve věci v původním řízení. Soud v souladu s judikaturou rozhodl, že předmětné články jsou použitelné.

Zadruhé Soudní dvůr upřesnil povinnosti, jež přísluší členským státům v rámci provádění výměny informací, uvedené v rozsudku Petruhin. V tomto ohledu uvedl, že dožádaný členský stát musí příslušným orgánům členského státu, jehož je vyžádaná osoba státním příslušníkem, umožnit, aby požádaly o předání této osoby v rámci evropského zatýkacího rozkazu. Za tímto účelem musí tyto orgány informovat nejen o existenci žádosti o vydání, ale i o všech právních a skutkových okolnostech sdělených dožadujícím třetím státem v rámci této žádosti o vydání, a rovněž o každé změně situace, v níž se vyžádaná osoba nachází, která je relevantní pro případné vydání evropského zatýkacího rozkazu na tuto osobu. Ani jeden z těchto členských států nemůže být povinen na základě unijního práva žádat dožadující třetí stát o předání trestního spisu, aby členský stát, jehož je dotčená osoba státním příslušníkem, mohl posoudit možnost, že by uvedenou osobu sám trestně stíhal.

Soudní dvůr zdůraznil, že pokud byla tato informační povinnost dodržena, mohou orgány dožádaného členského státu pokračovat v postupu vydávání a případně dotčenou osobu vydat, jestliže orgány členského státu, jehož je tato osoba státním příslušníkem, nevydaly v přiměřené lhůtě evropský zatýkací rozkaz. Taková lhůta musí být uvedeným orgánům sdělena dožadujícím členským státem a stanovena s přihlédnutím ke všem okolnostem věci.

Zatřetí Soudní dvůr rozhodl, že články 18 a 21 SFEU nemohou být vykládány v tom smyslu, že by dožádaný členský stát byl povinen odmítnout vydání občana Unie, který je státním příslušníkem jiného členského státu. V takovém případě by totiž povinnost odmítnout vydání a sám provést trestní stíhání vedla k tomu, že by byl dožádaný členský stát zbaven možnosti, aby sám rozhodl o účelnosti zahájení trestního stíhání proti uvedenému občanovi na základě vnitrostátního práva, a šla by nad rámec toho, co může unijní právo požadovat stran výkonu posuzovací pravomoci, kterou disponuje tento členský stát, pokud jde o účelnost stíhání v oblasti trestního práva.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-398/19>

SDEU: Rozsudek ve věci C-584/19 Trestní řízení proti A. a dalším, ze dne 8. prosince 2020

Státní zastupitelství členského státu, u něhož hrozí, že bude podléhat individuálním pokynům ze strany orgánů moci výkonné, může, na rozdíl od evropského zatýkacího rozkazu, vydat evropský vyšetřovací příkaz. Základní práva osoby dotčené evropským vyšetřovacím příkazem jsou dostatečně chráněna jak ve fázi jeho vydávání, tak ve fázi jeho výkonu v jiném členském státě.

Státní zastupitelství v Hamburku zahájilo vůči A. a dalším neznámým osobám trestní vyšetřování podvodu. Všechny tyto osoby jsou podezřelé z toho, že v červenci 2018 s pomocí protiprávně získaných údajů padělaly 13 příkazů k bankovnímu převodu, čímž umožnily převod asi 9 800 eur na bankovní účet otevřený na jméno A. u rakouské banky. V květnu 2019 vydalo státní zastupitelství v Hamburku v rámci vyšetřování této věci evropský vyšetřovací příkaz, který předalo státnímu zastupitelství ve Vídni, a kterým posledně jmenované zastupitelství požádalo o předání kopií výpisů z dotčeného bankovního účtu za příslušné období. Podle rakouského trestního řádu přitom rakouské státní zastupitelství nemůže nařídít takový vyšetřovací úkon bez předchozího soudního povolení. Státní zastupitelství ve Vídni tak na konci května 2019 požádalo zemský trestní soud ve Vídni, Rakousko o povolení uvedeného vyšetřovacího úkonu. Tento soud mimo jiné konstatoval, že podle německé právní úpravy soudnictví může státní zastupitelství v Hamburku přijímat pokyny, a to i v jednotlivých případech, od radního pro spravedlnost v Hamburku, a kladl si otázku, zda má být evropský vyšetřovací příkaz rakouskými orgány vykonán. Jeho otázky se konkrétněji týkaly toho, zda se v kontextu směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu použije nedávná judikatura Soudního dvora k pojmu „vystavující justiční orgán“ pro evropský zatýkací rozkaz (EZR)2 ve smyslu rámcového rozhodnutí 2002/5843.

Velký senát Soudního dvora rozhodl, že pojmy „justiční orgán“ a „vydávající orgán“ ve smyslu směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu zahrnují státního zástupce členského státu, i když se nachází ve vztahu právní podřízenosti vůči výkonné moci tohoto členského státu, takže hrozí, že bude při přijímání evropského vyšetřovacího příkazu přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům či pokynům ze strany orgánů moci výkonné. Dle směrnice může být evropský vyšetřovací příkaz vykonán pouze v případě, že orgán, který jej vydal, je „vydávajícím orgánem“, a že takové

rozhodnutí musí být před svým předáním pro účely výkonu v jiném členském státě potvrzeno „justičním orgánem“, vydal-li ho jiný vydávající orgán, než soudce, soud, vyšetřující soudce či státní zástupce příslušný v dané věci.

S poukazem na to Soudní dvůr nejprve poznamenává, že na rozdíl od toho, co je stanoveno v rámcovém rozhodnutí o EZR, které hovoří o „vystavujícím justičním orgánu“ bez upřesnění, na které orgány se tento pojem vztahuje, je státní zástupce ve směrnici o evropském vyšetřovacím příkazu výslovně uveden mezi orgány, které jsou stejně jako soudce, soud nebo vyšetřující soudce považovány za „vydávající orgán“. Konstatuje, že uvedená směrnice nestanoví pro to, aby byl státní zástupce kvalifikován jako „vydávající orgán“ nebo „justiční orgán“, podmínku, že nebude ve vztahu právní podřízenosti vůči výkonné moci svého členského státu.

Soudní dvůr dále zdůrazňuje, že k vydání nebo potvrzení evropského vyšetřovacího příkazu dochází v odlišném řízení a s odlišnými zárukami, než je tomu u vydání EZR. Konkrétně uvádí, že podle směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu musí státní zástupce, který vydává nebo potvrzuje takový příkaz, zohlednit zásadu proporcionality a základní práva dotčené osoby a jeho příkaz musí být možné napadnout účinnými opravnými prostředky, které jsou přinejmenším rovnocenné prostředkům dostupným v rámci obdobného vnitrostátního řízení. Soudní dvůr z toho vyvozuje, že jak ve fázi vydávání nebo potvrzování, tak ve fázi výkonu evropského vyšetřovacího příkazu obsahuje směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu soubor záruk umožňujících zajistit ochranu základních práv dotčené osoby.

Soudní dvůr konečně uvádí, že cíl sledovaný evropským vyšetřovacím příkazem se liší od cíle sledovaného EZR. Zatímco cílem EZR je zatčení a předání vyžádané osoby za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, cílem evropského vyšetřovacího příkazu je provést jeden nebo několik konkrétních vyšetřovacích úkonů s cílem získat důkazy. Ačkoli některé z těchto úkonů mohou být invazivní, evropský vyšetřovací příkaz na rozdíl od EZR nezasahuje do práva dotčené osoby na svobodu.

Dle Soudního dvora se tedy výklad zvolený v jeho nedávných rozsudcích v kontextu směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu nepoužije.

Kompletní rozsudek je k dispozici v českém jazyce zde: <http://curia.europa.eu/juris/documents.jsf?num=C-584/19>

Rozsudek ESLP ve věci Gestur Jónsson a Ragnar Halldór Hall proti Islandu (stížnosti č. 68273/14 a 68271/14) ze dne 22. prosince 2020

Velký senát Evropského soudu pro lidská práva rozhodl většinou ve věci Gestur Jónsson a Ragnar Halldór Hall proti Islandu, že stížnosti jsou neslučitelné ratione materiae s ustanoveními EÚLP a prohlásil je za nepřijatelné.

V březnu 2012 byli pan Jónsson a pan Hall ustanoveni obhájci dvou obžalovaných v trestním řízení. V dubnu 2013 požádali tito dva advokáti o zrušení tohoto ustanovení. Mimo jiné uvedli, že nebyli včas informováni o lhůtě pro předložení svých návrhů k Nejvyššímu soudu, že jim žalobce nezaslal kopii svých písemností a že neměli

dostatečný přístup k důležitým dokumentům. Téhož dne okresní soud odmítl zrušit jejich ustanovení s tím, že by to mohlo způsobit průtahy v řízení. Stěžovatelé v odpovědi informovali soud, že se jednání soudu dne 11. dubna 2013 nezúčastní. V den jednání se obžalovaní zúčastnili jednání u soudu a byli zastoupeni novými advokáty, nicméně další soudní jednání bylo odloženo na neurčitou dobu. Žalobce tvrdil, že stěžovatelé od případu ustoupili za účelem zdržování řízení, a požadoval, aby jim byla uložena pokuta za pohrdání soudem. V prosinci 2013, kdy byl vynesena rozsudek okresního soudu proti jejich bývalým klientům, bylo stěžovatelům uloženo in absentia zaplatit pokuty ve výši přibližně € 6 200, a to za pohrdání soudem a za způsobení zbytečných průtahů v řízení. Nebyli však předvoláni k jednání, ani informováni, že okresní soud zvažuje uložení pokuty. V květnu 2014 Nejvyšší soud potvrdil rozsudek okresního soudu, pokud jde o pokuty uložené stěžovatelům, přičemž mimo jiné konstatoval, že jednání stěžovatelů nebylo v souladu se zákonem nebo v zájmu jejich klientů nebo ostatních obžalovaných. Nejvyšší soud rozhodl, že stěžovatelé se tím, že odmítli zastupovat své klienty, dopustili závažného porušení povinností, které jim ukládá trestní zákon.

Stěžovatelé tvrdili, že došlo k porušení jejich práv chráněných Úmluvou, a to článku 6 (právo na spravedlivý proces) EÚLP, vzhledem k tomu, že řízení zahájené proti nim souviselo s „trestním obviněním“, a článku 7 (zákaz trestu bez zákona) EÚLP, v rámci kterého uvádí, že byli odsouzeni za trestný čin, který podle vnitrostátního práva není trestným činem, a že trest, který jim byl uložen, nebylo možné předvídat.

ESLP shledal, že články 6 a 7 EÚLP nejsou v projednávané věci použitelné, jelikož napadené řízení se netýká „trestního obvinění“ ve smyslu článku 6 EÚLP a že sporné pokuty nelze považovat jako „trest“ ve smyslu článku 7 EÚLP. Jejich stížnosti byly proto prohlášeny za nepřijatelné jakožto neslučitelné s navrhovanými ustanoveními EÚLP.

Soud poznamenal, že jednání přičítané těmto dvěma advokátům nelze postihovat trestem odnětí svobody a trest uložení pokuty, v případě jejich nezaplacení, nelze nahradit trestem odnětí svobody ani nepodléhá zápisu do trestního rejstříku. Soud rovněž zopakoval, že opatření nařízená soudy podle předmětných pravidel se více podobala výkonu kárné pravomoci než uložení trestu za spáchání trestného činu a podstata ani stupeň uloženého trestu nespádala do úrovně trestněprávní.

Celý rozsudek ESLP je k dispozici v anglickém jazyce zde: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-207115>

Odbor mezinárodních vztahů ČAK

Čj.: 01.99-000002/21-001
Praha 6. 1. 2021

Vážený pane policejní prezidente,

představenstvo ČAK mi na svém jednání konaném dne 17.12.2020 uložilo, abych k Vaším rukám adresoval dotaz, **zda existovala či v současné době existuje interní směrnice upravující postup orgánů činných v trestním řízení při žádosti o zákonem předepsanou součinnost Komory v případě domovní prohlídky nebo prohlídky jiných prostor, v nichž je vykonávána advokacie** (dále jen „Prohlídky“).

Ustanovení § 88b trestního řádu, jež institut Prohlídek rámcově upravuje, neříká, jak má být technicky organizována přítomnost zástupce ČAK při Prohlídce, ani to, jakým způsobem a v jakém čase má být Komora o potřebě této přítomnosti vyrozuměna. Komentář k danému ustanovení se sice zabývá tím, v čem by měla spočívat součinnost Komory, ale nikde není zmíněno, jakou formou a v jakém čase by měl být zástupce Komory k Prohlídce přizván. Z logiky věci vyplývá, že by se tak mělo stát vždy s přiměřeným předstihem před konáním Prohlídky. Tento požadavek, který byl v minulosti ve většině případů ze strany OČTŘ respektován, nijak nekoliduje s potřebou utajení přípravy a samotného data realizace Prohlídky, tj. např. z důvodu obav před koluzivním jednáním dotčené osoby či dotčených osob. Dovoluji si zdůraznit, že v minulosti nikdy k takové koluzi nedošlo, navíc tato je i technicky nemožná, neboť zástupce Komory nedostává předem informaci o konkrétním místě Prohlídky a konkrétní osobě, u níž bude Prohlídka vykonána, ale toliko instrukci o datu a hodině Prohlídky.

Nad rámec výše uvedeného je nezbytné ještě připomenout, že do skupiny zástupců Komory lze v jednotlivých regionech zařadit pouze ochotné advokáty s praktickou znalostí trestního práva, v Praze a v Brně navíc speciálně proškolené zaměstnance ČAK. **Pokud žádost o součinnost Komory obdržíme až v den Prohlídky, navíc např. v den pracovního klidu a časově až po jejím zahájení, samozřejmě vzniká organizační problém se zajištěním zástupce.** Nemusím připomínat, že Prohlídka bez přítomnosti zástupce Komory založí či může založit nezhojitelnou nezákonnost zajištěných důkazů.

Jak již bylo zmíněno výše, v minulosti byly výzvy k součinnosti Komory zasílány s určitým časovým předstihem, takže předpisová úprava daného postupu nebyla potřebná. V poslední době, bohužel, však dochází k případům přesně opačným, a byť se s problémy a nemalými obtížemi podařilo zástupce Komory zajistit, je přirozené, že se tak nemusí stát vždy, navíc vzniklé problémy nelze označit jinak než jako absolutně zbytečné. Pro náležitou konkretizaci uvádím následující případy Prohlídek konaných v listopadu a prosinci 2020:

1. **Domovní prohlídka realizovaná dne 3.11.2020, č.j.** [REDACTED]
([REDACTED]):
- *prostor řádně označen v seznamu advokátů jako sídlo advokáta* ([REDACTED])

- prohlídka zahájena 3.11.2020 v 6:10 hod.
- Komora telefonicky vyrozuměna 3.11.2020 v 6:45 hod.
- písemná žádost o ustanovení zástupce Komory doručena 3.11.2020 v 6:59 hod.

2. Prohlídka jiných prostor realizovaná dne 5.12.2020 (sobota!), č.j. [REDAKCE]

- [REDAKCE] ([REDAKCE]):
- prostor řádně označen v seznamu advokátů jako pobočka advokáta ([REDAKCE], [REDAKCE])
- prohlídka zahájena 5.12.2020 v 7:02 hod.
- Komora telefonicky vyrozuměna 5.12.2020 v 8:14 hod.
- písemná žádost o ustanovení zástupce Komory doručena 5.12.2020 v 9:39 hod.

Poznámka: V návaznosti na tuto Prohlídku je třeba ještě upozornit na tu „technikálii“, že zapečetěné balíky dokumentů odvezla z místa Prohlídky zástupkyně Komory svým osobním vozidlem a tyto v sídle ČAK předávala.

3. Domovní prohlídka realizovaná dne 8. 12. 2020, č.j. [REDAKCE]

- v [REDAKCE]:
- Komora vyrozuměna pouze telefonicky v 9,45 hod. až po zahájení prohlídky – zástupce Komory ustanoven v 10,00 hod.

Jsem přesvědčen, že nic nebrání tomu, aby výsledkem společného jednání zainteresovaných stran bylo koncipování takového režimu, který by při absolutním zajištění zákonem sledovaného účelu Prohlídky vyloučil při zajišťování součinnosti Komory zbytečné organizační problémy a stresové situace na straně konkrétních zástupců ČAK. Pokud však již byl takový režim nastolen, např. interním pokynem pro orgány činné v trestním řízení, prosím, aby s ním byla Česká advokátní komora jakožto zákonný účastník Prohlídky seznámena.

Předem děkuji za operativní sdělení týkající se stavu dané problematiky a jsem s úctou

JUDr. Vladimír Jirousek

Vážený pan
genmjr. Mgr. Jan Švejdar
Policejní prezident
Policejní prezidium České republiky
Strojnická 27
170 89 Praha 7

Na vědomí:

JUDr. Pavel Zeman, nejvyšší státní zástupce, Brno
JUDr. Lenka Bradáčová, Ph.D., vrchní státní zástupkyně, Praha
JUDr. Ivo Ištvan, vrchní státní zástupce, Olomouc

Materiál pro jednání představenstva ČAK
ve dnech 11. a 12. ledna 2021

Advokáti do škol

(návrh dalších advokátů ke schválení představenstvem)

I. Základní informace

V návaznosti na materiál schválený představenstvem v květnu 2019 informuji představenstvo ČAK o tom, že v období **od září 2020 do konce roku 2020** se do projektu Advokáti do škol přihlásilo **nově 22 advokátů** (zjevně reakce na představení doprovodných publikací v září). Bezúhonnost zájemců ověřila pracovní skupina složená z JUDr. Ireny Schejbalové, JUDr. Jaroslavy Mackové, Ing. Lenky Matouškové, Mgr. Petry Vráblikové, JUDr. Milana Hokeho a JUDr. Daniely Kovářové.

Seznam nových žadatelů vypadá takto:

Mgr.	Václav	Bartek	Jihomoravský kraj	13000
Mgr.	Kateřina	Bárová	Praha a Středočeský kraj	18894
JUDr. Ph.D.	Martina	Doležalová	Praha a Středočeský kraj	8259
Mgr. Bc.	Alice	Frybová	Praha a Středočeský kraj	19207
JUDr.	Jaroslav	Hobl	Plzeňský kraj	17907
JUDr.	Vladimír	Hudek	Jihočeský kraj	8121
Mgr. et Mgr.	Michal	Jandura	Královéhradecký kraj	17850
Mgr. et Mgr.	Alicja	Kellerberg Klimeš	Moravskoslezský kraj	10998
JUDr.	Martina	Mikolajczyková	Moravskoslezský kraj	11571
Mgr.	Radka	Mutinová	Moravskoslezský kraj	18542
Mgr.	Filip	Nečas	Jihomoravský kraj	18242
Mgr. et Mgr.	Tomáš	Nikš	Pardubický a Královéhradecký kraj	15766
Mgr.	Martina	Pešek	Moravskoslezský kraj	13581
JUDr.	Alena	Pokorná Malachová	Praha a Středočeský kraj	14462
JUDr.	Zbyněk	Pražák	Ústecký kraj	3531
JUDr.	Filip	Punda	Jihočeský kraj	12391
Mgr.	Danica	Šebestová	Praha a Středočeský kraj	11846
JUDr.	Táňa	Šušová	Plzeňský kraj	16643
JUDr.	Pavla	Tloušťová	Praha a Středočeský kraj	9590
Mgr. et Mgr.	Jan	Vedra	Jihomoravský kraj	12039
JUDr.	Hana	Vodolánová Vopálenská	Plzeňský kraj	11133
Mgr. et Mgr.	Šárka	Zapletalová	Olomoucký kraj	14378

Pokud představenstvo tuto sestavu schválí, bude projekt disponovat 205 advokáty rozloženými do všech regionů i krajů České republiky.

Pro úplnost uvádím, že žádného ze zájemců nemusela pracovní skupina vyřadit či nedoporučit.

II. Návrh usnesení

S ohledem na výše uvedené skutečnosti a schválený materiál k projektu Advokáti do škol navrhuji, aby představenstvo přijalo následující usnesení:

Schvaluje se seznam 22 nových advokátů zapojených do projektu Advokáti do škol.

Se zřetelem na citlivost osobních údajů a GDPR se současně navrhuje, aby tento materiál se jmenným seznamem nebyl přikládán jako příloha k zápisu z jednání představenstva.

Materiál předkládá: JUDr. Petr Toman, LL.M.

Materiál zpracovali: JUDr. Petr Toman, LL.M., JUDr. Daniela Kovářová

30. prosince 2020